

**T.C.
BAŞBAKANLIK
KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

**2006/17 SAYILI BAŞBAKANLIK GENELGESİ
KAPSAMINDA;**

**KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE
SORUMLU/İLGİLİ KURUM VE KURULUŞLAR
TARAFINDAN İLETİLEN**

**ON İKİNCİ ÜÇ AYLIK DÖNEME İLİŞKİN
FAALİYET RAPORLARININ ÖZETİ**

TEMMUZ 2009

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	2
BAŞBAKANLIK	4
<i>KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ</i>	4
<i>DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI</i>	9
<i>SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ</i> ...	11
BAKANLIKLAR	19
<i>ADALET BAKANLIĞI</i>	19
<i>ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI</i>	21
<i>İÇİŞLERİ BAKANLIĞI</i>	22
<i>MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI</i>	33
<i>MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI</i>	37
YEREL YÖNETİMLER	38
ÜNİVERSİTELER	40
DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	42

SUNUŞ

2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi kapsamında sorumlu kurum-kuruluşlar tarafından Genel M¼d¼rl¼g¼m¼ze iletilen ¼çer aylık faaliyet raporları incelendiğinde söz konusu Genelge'ye ilişkin olarak şu faaliyetlerin y¼r¼t¼lmekte olduğu g¼zlenmektedir:

- Kadına karşı şiddet ve t¼re/namus cinayetlerinin ¼nlenmesi ve toplumda yerleşik ¼n yargı ve geleneksel anlayışın değiştirilmesi amacıyla gerek Kadının Stat¼s¼ Genel M¼d¼rl¼g¼nce gerekse diğer kurum/kuruluşlarca hazırlanan broř¼rler ve afişlerin ¼lke genelinde dağıtımları yapılmaktadır.
- 81 il M¼ftl¼g¼nden gelen verilere g¼re “aile, kadın ve ¼ocuk” ve “kadına karşı şiddet” konularında konferans ve hutbeler verilmektedir. “Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı” kapsamında, se¼ilen pilot il¼çelerdeki din g¼revlilerine y¼nelik eğitim programları d¼zenlenmektedir.
- Kurum/kuruluşlarca “Kadına Karşı Ayrımcılık ve şiddetin ¼nlenmesi” konulu Projeler y¼r¼t¼lmektedir.
- şiddetle başa ¼ıkma y¼ntemleri, aile i¼i iletişim ve 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun konularında erkeklere y¼nelik bilin¼lendirme ve farkındalık uyandırma ¼alıřmalarını i¼eren eğitim programları d¼zenlenmektedir.
- Erken yaşta evliliklerin dezavantajları ile ilgili ¼alıřmalar başlatılmıştır.
- Okullarda ¼alıřma ekipleri oluşturularak, ¼fke kontrol¼, ¼atıřma ¼öz¼m¼, stresle başa ¼ıkma y¼ntemleri konularında bilgilendirici etkinlikler ger¼ekleřtirilmiřtir. İnsan hakları, T¼rk Ceza Kanunu, T¼rk Medeni Kanunu ve 4320 sayılı Kanun hakkında ¼đrencilere y¼nelik bilgilendirme ¼alıřmaları yapılmaktadır. Kamu kurum-kuruluş ¼alıřanlarına konuya ilişkin hizmet i¼i eğitimler verilmektedir. Ayrıca, ana-baba eğitimleri d¼zenlenerek aile i¼i şiddet, ¼ocuk hakları gibi konularda velilere bilgilendirmeler yapılmaktadır.
- Kurum/kuruluşlarca kadın istihdamına ¼zel ¼nem verilmekte olduğu g¼zlenmektedir. ¼ocuk bakımı nedeniyle ekonomik faaliyette bulunamayan ve sosyo-ekonomik yoksunluk i¼inde bulunan kadın kursiyerlerin ¼ocukları ¼cretsiz kreş hizmetinden yararlandırılmaktadır.
- Toplum Merkezlerinde kadınlara okuma-yazma kursları d¼zenlenmekte, kadınların ekonomik hakları ¼ocuk-aile eğitimi, eşler arası etikli iletişim, aile i¼i şiddetin engellenmesi konularında ¼alıřmalar y¼r¼t¼lmektedir.
- ALO 183 Hattı'nın tanıtılmasına d¼zenlenen toplantı-ve eğitimler aracılığıyla devam edilmektedir.
- Halk Eğitim Merkezlerinde d¼zenlenmekte olan “Benim Ailem, Anne-¼ocuk Eğitim Programı ve Baba Destek Eğitim Programları” gibi programlar ile farkındalık yaratma

ve zihniyet dönüşümünün sağlanması ile risk önlemeye yönelik çalışmaların yapılması hedeflenmektedir.

- Aile planlaması ve özürllere yönelik olarak evde bakım hizmeti kapsamında özürllü kişilerin bakımını üstlenenlere yönelik olarak eğitim verilmesi konusunda bilgilendirme çalışmaları yapılarak gerekli önlemler alınmaktadır.
- Haydi Kızlar Okula Kampanyası'nın uygulamasında süreklilik sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
- Sivil toplum kuruluşları ile işbirliği sağlanarak kadının insan hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri verilmekte, okuma-yazma kursları düzenlenmektedir.
- Töre ve namus cinayetlerinin önlenmesi doğrultusundaki çalışmaların başarısı ve sorunla mücadelede kalıcı ve gerçekçi bir çözüme ulaşmanın yolunun toplumsal sorumluluk ve yapılacak işbirliği ile olacağını benimsenmesiyle diğer kamu ve sivil toplum kuruluşları ile ortak çalışmalar yapılması gerekliliği ortaya çıkmıştır.
- Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri bünyesinde kadına yönelik şiddet konusunda konferanslar düzenlenmiştir. Yine Üniversitelerin Tıp Fakültelerinde 2008-2009 eğitim-öğretim yılı içerisinde, Adli Tıp Anabilim Dalı Başkanlığı ders programında, "çocuk istismarı ve cinsel saldırılar"; Halk Sağlığı Anabilim Dalı Başkanlığı ders programında "şiddet ve intihar epidemiyolojisi"; Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanlığı ders programında "çocuk istismarı ve ihmali"; Deontoloji Anabilim Dalı Başkanlığı ders programında "kadına yönelik şiddet ve hekim tutumu" konularına yer verilmektedir.
- Yayıncı kuruluşların özdenetim mekanizmalarını kurmalarının ve geliştirmelerinin çözümüne katkı sağlamak amacıyla ulusal televizyon kanallarının da işbirliği ile ulusal televizyon kanallarında "**İzleyici Temsilciliği**" uygulaması başlatmıştır.
- Koordinatör kurum Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nce yürütülmüş olan "**Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Projesi**" kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarına verilen eğitime katılım sağlanmıştır. Bu eğitimlerde elde edilen bilgi donanımı kurum /kuruluş personelini bilgilendirmeye yönelik olarak düzenlenmekte olan seminerler aracılığı ile işler hale getirilmektedir.

Kadın-erkek eşitliği, kadının insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, toplumsal yaşamın her alanında kadının konumunun güçlendirilmesi ve kadına yönelik şiddetin önlenmesinin devlet politikası haline getirilmesinin açık göstergesi olan Başbakanlık Genelgesi uyarınca kuruluşların gönderdikleri dönemsel faaliyet raporlarından; Genelgedeki tedbirlerin hayata geçirilmesindeki çalışmaların tüm taraflarca sahiplenildiği, öncelikli çalışmalar olarak kararlılıkla yürütüldüğü görülmektedir.

BAŞBAKANLIK

KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kadın konusunda ülkemizin ulusal mekanizması olarak; kadının insan haklarının korunması ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak, kadınların sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal yaşamdaki konumlarını güçlendirmek, hak, fırsat ve imkânlardan eşit biçimde yararlanmalarını sağlamak üzere bugüne kadar başta yasal çalışmalar olmak üzere görev alanı kapsamında çok sayıda çalışma yürüten Genel Müdürlük, kadın erkek eşitliği konusunda farkındalık yaratma ve duyarlılık artırmaya yönelik önemli bir bilgi birikimi ve deneyim oluşturmuştur. Ülkemizde kadın-erkek eşitliğinin sağlanması amacıyla gerek ulusal gereksinimlerden, gerekse uluslararası yükümlülüklerimizden kaynaklanan çalışmalarda etkin rol almaktadır.

Yapılan Çalışmalar:

2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi'nin ilgili tedbirleri çerçevesinde, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına yönelik toplumsal cinsiyet eşitliği eğitim programları gerçekleştirmek üzere, Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı ile ilgili Bakanlıklar arasında protokoller imzalanmaktadır.

- Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ve İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü işbirliğinde hazırlanan ve dönemin İçişleri Bakanı ile dönemin Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı tarafından 26.12.2006 tarihinde imzalanan **"Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesinde Polisin Rolü ve Uygulanacak Prosedürler Eğitimi Projesi Protokolü"** kapsamında, polis merkezlerinde çalışan 40.000 emniyet teşkilatı personelinin eğitimi sağlanmış, böylece Proje planlandığı şekilde tamamlanmıştır. İlerleyen süre içerisinde ihtiyaç duyuldukça, Proje kapsamında yetiştirilen eğiticiler tarafından eğitimler düzenlenmeye devam edilecektir.

- Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ile Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü işbirliğiyle hazırlanan ve Sağlık Bakanı ile dönemin Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı tarafından 3 Ocak 2008 tarihinde imzalanan **"Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Sağlık Personelinin Rolü ve Uygulanacak Prosedürler Eğitimi Protokolü"**, kapsamında 424 eğiticinin eğitimi Kasım 2008 itibariyle tamamlanmıştır. Sağlık hizmeti sunan kuruluşlarda çalışan sağlık personelinin eğitimine, Ocak 2009 itibariyle eğitici olarak yetiştirilen eğitim ekipleri tarafından başlanmıştır. Şu ana kadar 17.000 personelin eğitimi tamamlanmış olup 2009 yılı sonunda 60.000 sağlık personeline ulaşılması beklenmektedir.

- Adalet Bakanlığı ile yargı mensuplarına yönelik benzer bir projenin gerçekleştirilmesinin yararlı olacağı düşüncesi ile **"Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesinde Yargı Mensuplarının Rolü Projesi Protokolü"**, dönemin Adalet Bakanı ile dönemin Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı tarafından 1 Nisan 2009 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

- Söz konusu Protokol ile, düzenlenecek seminerler aracılığıyla, aile içi şiddetin yol açtığı suçlara ve şiddet mağduru kadınlara yönelik yargı faaliyetinde bulunan çeşitli yargı ve

adalet hizmetleri mensuplarının; “kadına karşı şiddet, aile içi şiddet, toplumsal cinsiyet eşitliği, şiddet mağdurlarına yaklaşım tarzı, 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun ve ilgili mevzuat ve uluslararası sözleşmeler, kadına yönelik şiddet alanında çalışma yapan veya çeşitli faaliyet ve görevleri olan diğer kurum ve kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği” konularında farkındalık ve duyarlılığının artırılması amaçlanmaktadır.

- Söz konusu Protokol kapsamında, aile mahkemesinde görev yapan hakimler ile aynı yerlerde görev yapan ve aile içi şiddet ile ilgili suçları soruşturan Cumhuriyet Savcılarına yönelik seminerler 11-13 Mayıs 2009, 14-16 Mayıs 2009, 21-23 Mayıs 2009, 8-10 Haziran 2009 ve 11-13 Haziran 2009 tarihlerinde Alanya’da gerçekleştirilmiştir.

- 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi’nde yer alan “Ülke genelinde tüm kamu kurum kuruluşları, üniversiteler ve özel sektör çalışanlarına yönelik toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi verilmesinin zorunlu hale getirilmesi sağlanmalıdır.” tedbiri gereğince ve Genel Müdürlükçe hazırlanan Stratejik Plan 2008-2012’de yer alan “toplumsal cinsiyet eşitliğinin kamu plan ve programlarına yansıtılabilmesi için, kadının insan hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularında, karar vericiler, uzmanlar, politika yapıcılar ile sivil toplum kuruluşlarının bilinç düzeylerinin yükseltilmesi ile kadına yönelik şiddet konusunda farkındalık ve duyarlılığın artırılması” hedefleri doğrultusunda 2009-2010 yıllarında Genel Müdürlük tarafından ülke genelindeki kamu kurum ve kuruluşları, meslek kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerine yönelik olarak toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri düzenlenmesi planlanmıştır.

- Bu çerçevede; Genel Müdürlük tarafından; 2009 yılı içinde sürdürülmesi planlanan “Kadın Erkek Eşitliği ve Toplumsal Cinsiyet Eğitimi”nin üçüncüsü 26-28 Mayıs 2009’da, Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde; 16-18 Haziran 2009’da Ortadoğu Anadolu Bölgesi’nde görev yapmakta olan İlçe Halk Eğitim Müdür/Müdür Yardımcıları ile İlçe Tarım Müdür/Müdür Yardımcılarına yönelik olarak gerçekleştirilmiştir.
- Üç gün süren eğitim programının üçüncü gününde “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet” konusunda seminer verilmiştir. Seminerin ardından katılımcılara katılım belgeleri ve Kurum yayınlarından hazırlanan bir set ile eğitimde kullanılan slayt-görsel materyalleri içeren dokümanlar CD ortamında verilmiştir.
- Söz konusu eğitimlerle 2009 sonu itibariyle Halk Eğitim Merkezleri ve Tarım Müdürlüklerinden yaklaşık 800 yöneticiye ulaşılması hedeflenmektedir.

- “Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Eşleştirme Projesi kapsamında kamu politikalarına temel teşkil etmek üzere tüm tarafların katılımıyla hazırlanan “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı”nın (2008-2013) tedbirlerinden olan kurumların hizmetiçi eğitim programlarına toplumsal cinsiyet konusunun dahil edilmesi gerekliliği doğrultusunda, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen “Ulusal ve Uluslararası Standartlar Kursu”na toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri dahil edilmiştir. 26-28 Mayıs 2009 tarihleri arasında Mersin, 9-11 Haziran 2009 tarihleri arasında Van, 16-18 Haziran 2009 tarihleri arasında Rize, 30 Haziran- Temmuz 2009 tarihleri arasında Erzurum’da “Kadın-Erkek Eşitliği ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitimleri” Genel Müdürlüğümüzün katılımı ve katkıları ile gerçekleştirilmiştir.

- 2008-2013 yıllarını kapsayan “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı”nın izleme ve değerlendirmesini sağlamak amacıyla 21 Mayıs 2009 tarihinde “Kadın ve Sağlık”; 22 Mayıs 2009 tarihinde “Kadın ve Çevre”, 25 Mayıs 2009 tarihinde ise “Yetki ve Karar Alma

Mekanizmalarında Kadın” bölümlerine ilişkin değerlendirme toplantıları Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordinasyonunda gerçekleştirilmiştir.

- Erzurum Karayazı İlçesi Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü tarafından 9 Haziran 2009 tarihinde düzenlenen “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Konferansı”na katılım sağlanarak konu hakkında sunum yapılmıştır.

- 18 Haziran 2009 tarihinde Devlet Bakanı Sayın Selma Aliye KAVAF’ın katılımlarıyla Mersin Valiliği ve Genel Müdürlüğümüz işbirliğinde “Kadın Girişimciliğinin Teşvik Edilmesi ve Desteklenmesi Paneli” düzenlenmiştir.

- 24 Haziran 2009 tarihinde Devlet Bakanı Sayın Selma Aliye KAVAF’ın başkanlığında Kadının Statüsü Danışma Kurulu 5. toplantısı gerçekleştirilmiştir.

- Geleceğin medya profesyonelleri olan İletişim Fakültelerinde okuyan öğrencilere toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik aile içi şiddet konularında farkındalık kazandırmak amacıyla Anadolu Üniversitesi ile işbirliği içerisinde Eskişehir’de, “Toplumsal Cinsiyet ve Medya Atölyesi” başlıklı 5 günlük bir eğitim ve üretim çalışması 29 Haziran-3 Temmuz 2009 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

- 25 Haziran 2009 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun Erken Yaşta Evlilikler Hakkında İnceleme Yapılmasına Dair Alt Komisyonu toplantısına katılım sağlanmıştır.

- 14 Temmuz 2009 tarihinde ilgili kamu kurum ve kuruluşları, Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu ve Nüfusbilim Derneği temsilcilerinin katılımıyla, çocuk istismarının önlenmesine yönelik bilgi paylaşımı toplantısı Genel Müdürlüğümüzde gerçekleştirilmiştir.

- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 16 Temmuz 2009 tarihinde düzenlenen “Ders Kitaplarında Cinsiyetçi Öğelerin Ayıklanması” konulu panel ve çalıştaya katılım sağlanmıştır.

- 20 Temmuz 2009 tarihinde Devlet Bakanı Sayın Selma Aliye KAVAF Başkanlığında ilgili kamu kurum ve kuruluşları temsilcilerinin katılımıyla, Çocuk İstismarının Önlenmesine Yönelik Bilgi Paylaşımı Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

- 4-5 Mayıs 2009 tarihlerinde Avrupa Konseyi tarafından Atina/Yunanistan’da düzenlenen “Devlet Bütçeleri; Gerçek Kadın Erkek Eşitliğinde Kilit Faktör” konulu toplantıya ülkemizi temsilen katılım sağlanmıştır.

- Memur-Sen Konfederasyonları Bayındır Memur-Sen Trabzon İl Temsilciliği tarafından 9 Mayıs 2009 tarihinde Anneler Günü nedeniyle düzenlenen etkinliğe katılım sağlanmış ve Genel Müdürlüğümüz temsilcisi tarafından bir sunum gerçekleştirilmiştir.

- Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu tarafından 6 Mayıs 2009 tarihinde düzenlenen IPA IV Kapsamındaki Kimi Tedbirlere İlişkin Paydaş Bilgilendirme Toplantısı’na katılım sağlanmıştır.

- 7 Mayıs 2009 tarihinde İLO Ankara Ofisi ve Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen “Türkiye’de Kadınlar İçin İnsana Yakışır İş İmkânları Sağlanması Yoluyla Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Gerçekleştirilmesine Yönelik Aktif İşgücü Piyasası Politikaları İLO Projesi”nin tanıtımı toplantısına katılım sağlanmıştır.

- 14-15 Mayıs 2009 tarihlerinde İstanbul’da düzenlenen Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komitesi Toplantısı’na katılım sağlanmıştır.

- Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi tarafından 22 Mayıs 2009 tarihinde, Eskişehir’de düzenlenen “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele” konulu Konferans’a konuşmacı düzeyinde katılım sağlanmıştır.

- 22 Mayıs 2009 tarihinde Kırsal Kalkınma Planı hazırlık çalışmaları çerçevesinde oluşturulan “İnsan Kaynaklarının, Örgütlenme Düzeyinin ve Yerel Kalkınma Kapasitesinin

Geliştirilmesi” konulu Tematik Çalışma Grubu toplantısına katılım sağlanmış ve katkı verilmiştir.

- 29 Mayıs 2009 tarihinde Dışişleri Bakanlığı ile Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Ofisi (ODIHR) işbirliğinde düzenlenen “İnsan Ticareti: Ulusal Yönlendirme Mekanizmasının Gözden Geçirilmesi: Türkiye’de Mağdur Haklarının Korunmasına Dair Rapor-Bir Yıl Sonrası” konulu Çalışmaya katılım sağlanmıştır.

- 02 Haziran 2009 tarihinde Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi (DOVE) kapsamında gerçekleştirilen Danışma Kurulu Toplantısına katılım sağlanmıştır.

- 08 Haziran 2009 tarihinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca düzenlenen Kırsal Kalkınma Eylem Planı hazırlık çalışmaları çerçevesinde oluşturulan “İnsan Kaynaklarının, Örgütlenme Düzeyinin ve Yerel Kalkınma Kapasitesinin Geliştirilmesi” konulu Tematik Çalışma Grubu toplantısına katılım sağlanmış ve katkı verilmiştir.

- Şiddet mağduru ve sığınmaevlerinden yararlanan kadınların güvenlikleri açısından göz önünde tutulması gereken ilke ve kurallar ile gizliliğin nasıl sağlanacağı hususunda izlenmesi gereken yol ve yerine getirilmesi gereken işlemlere ilişkin bir sistem geliştirilmesi amacıyla Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından 12 Haziran 2009 tarihinde düzenlenen “Kadın Konukevinden Yararlanan Kadınlara İlişkin Güvenlik Sistemi Oluşturulması” konulu toplantıya katılım sağlanmıştır.

- Devlet Bakanı ve Baş müzakereci Sayın Egemen BAĞIŞ’ın ev sahipliğinde 18 Haziran 2009 tarihinde düzenlenen “Sivil Toplum Diyalog Toplantıları II: Kadın ve Avrupa Birliği Süreci” konulu toplantıya katılım sağlanmıştır.

- Türk-İtalyan Forumuna, “Türk ve İtalyan toplumlarında kadının rolü” başlıklı faaliyet önerileri sunmak üzere oluşturulan çalışma grubu toplantısına 19 Haziran 2009 tarihinde katılım sağlanmıştır.

- 22 Haziran 2009 tarihinde düzenlenen UNESCO Türkiye Milli Komitesi Kadın Komisyonu toplantısına katılım sağlanmıştır.

- Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı tarafından 07 Temmuz 2009 tarihinde düzenlenen insan hakları alanında yapılan ve yapılması gereken çalışmaların ele alındığı ve genel bir değerlendirmenin yapıldığı 6. Kamu Kuruluşları Koordinasyon toplantısına katılım sağlanmıştır.

- İnsan Ticaretine Karşı Avrupa Konseyi Sözleşmesi’nin ülkemiz tarafından onaylanması sürecinde mevzuat uyumunun sağlanması için Dışişleri Bakanlığı tarafından oluşturulan Çalışma Grubu’nun 8 Temmuz 2009 tarihinde gerçekleştirilen toplantısına katılım sağlanmıştır.

Planlanan Çalışmalar:

- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ile Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu’nun birlikte yürüttüğü 4. Ülke Programı çerçevesinde; Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu’nun teknik ve finansal desteği ile yürütülecek olan “*Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesinde Din Görevlilerinin Rolü ve Uygulanacak Prosedürler Eğitimi Projesi*” altında Diyanet İşleri Başkanlığı personeline yönelik olarak gerçekleştirilecektir. Eğitimler kapsamında başta Ankara Aile İrşat ve Rehberlik Bürosu Görevlileri olmak üzere Ankara ilindeki bütün din görevlilerinin; “*toplumsal cinsiyet eşitliği, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasını engelleyen geleneksel kabuller, kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet, şiddet mağdurlarına yaklaşım tarzı, şiddetle ilgili yasal mevzuat ve genelgeler*” konularında eğitilmesi amaçlanmaktadır.

- **“Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesinde Yargı Mensuplarının Rolü Projesi Protokolü”** kapsamında, aile mahkemesi hakimleri ile aynı yerlerde görev yapan ve aile içi şiddet ile ilgili suçları soruşturan Cumhuriyet savcılarına yönelik eğitimlerin ikinci kısmı Ekim ayından itibaren başlatılacaktır.
- Genel Müdürlüğümüz 2006/17 sayılı “Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Şiddet Hareketleri ile Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi” konulu Başbakanlık Genelgesi uyarınca kadına yönelik şiddet ve töre/namus cinayetlerinin önlenmesi konusundaki tedbirlerin uygulanmasını takip etmek üzere koordinasyon görevini yürütmektedir. Genelgede yer alan tedbirler çerçevesinde “Kadınlara Yönelik Şiddet İzleme Komitesi”nin kurulma sorumluluğunu üstlenen Genel Müdürlüğümüz, ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katılımı ile 2009 yılının ikinci yarısında söz konusu Komite toplantısı gerçekleştirilecektir.
- Kadın konusunda çalışan sivil toplum kuruluşları ile bilgi paylaşımında bulunmak amacıyla 2009 yılının ikinci yarısında bir toplantı gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.
- 2009 Yılıının ilk yarısında uygulamaya konulan “Kadın Erkek Eşitliği ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitim” Programına Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarında devam edilecektir.
- 2008-2013 yıllarını kapsayan “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı” ile Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2007-2010’un ikinci izleme ve değerlendirme toplantıları “Kadın ve Ekonomi”, “Kadın ve Yoksulluk” “Kadın ve Medya”, “Kadın ve Eğitim”; “Kadın ve Sağlık”; “Kadın ve Çevre”, “Yetki ve Karar Alma Mekanizmalarında Kadın” başlıklı kritik alanlara ilişkin olarak 2009 yılının ikinci yarısında gerçekleştirilecektir.
- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen “Ulusal ve Uluslararası Standartlar Kursu”na toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimlerinin dahil edilmesi kapsamında 26 Ağustos 2009 tarihinde Van’da “Kadın-Erkek Eşitliği ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitimleri” gerçekleştirilecektir.
- Gerek kadına yönelik şiddet gerekse toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki toplantıların düzenlenmesi sürdürülecek, diğer kamu ve kuruluşlar tarafından düzenlenen toplantılara katılım sağlanarak söz konusu konularda toplumsal bilincin oluşturulması, duyarlılık ve farkındalık yaratılması çalışmalarının yanı sıra görsel materyallerin dağıtımına devam edilecektir.

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Yapılan Çalışmalar:

- Din Hizmetleri Dairesi Başkanlığı tarafından 11-22 Mayıs 2009 tarihleri arasında, 31 İl Müftülüğü bünyesindeki Aile İrşat ve Rehberlik Bürosu görevlileri için düzenlenen hizmet içi eğitim seminerinde “Kur’an-ı Kerim’de Aile ve Kadın”, “Aile ve Kadın Konusundaki Rivayetlerin Değerlendirilmesi”, “Aile İrşat ve Rehberlik Bürolarına Yapılan Başvuruların Din İşleri Yüksek Kurulu Kararları Çerçevesinde Değerlendirilmesi”, “Toplumsal Alanda ve Aile İçinde Şiddet”, “ Türk Medeni Kanununda ve TCK’da Kadın ve Aile İlgili Düzenlemeler” “Çocuk İhmali ve İstismarı”, “SHÇEK tarafından Kadın ve Aile Konusunda Verilen Hizmetlerin Tanıtılması”, “Töre ve Namus Cinayetleri”, “ASAGEM ve Türkiye’nin Değişen Aile Yapısı”, “Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar”, “Türkiye’de Boşanmalar, Sebep ve Sonuçları”, “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği”, “Kamu Kurumlarında Kadınlara Yönelik Destek Programları”, “Türkiye’nin Aile Yapısı”, “Kadın ve Erkeğin Cinsel Gelişimi, Cinsel Açından Farklılıklar, Cinsel Mitler”, “BADEP-Baba Destek Programı” gibi konular ele alınmıştır.

- Seminer kapsamında KSGM yayınlarından Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı, Uçan Süpürge yayınlarından Kadınlar ve Kadın Kuruluşları İçin “Başvuru” Kitabı ve Diyanet İşleri Başkanlığı yayınlarından Sorunlarımız/Sorumluluklarımız (Gençlik Sorunları ve İntihar, Şiddet ve Çocuklarımız, Değişen Dünyada Kadın, Aile), adlı kitapların görev alacak personelin kaynak olarak kullanması amacıyla dağıtımı yapılmıştır.

- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünce 01 Nisan 2009 tarihinde düzenlenen “DOVE Projesi Tanıtım Toplantısı”na Kurumumuzu temsilen bir personel katılmıştır.

- BM Nüfus Fonu tarafından 23 Haziran 2009’da düzenlenen “Türkiye’de Ensest Sorununu Anlamak” konulu araştırmanın sonuç toplantısına Din Hizmetleri Dairesi görevlileri katılmıştır.

- SHÇEK tarafından 18-19 Haziran 2009 tarihleri arasında düzenlenen “Sektörlerarası Çocuk Katılımı” ve Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Türk Delegasyonu tarafından 14-15 Mayıs 2009 tarihlerinde düzenlenen “Kadın ve Erkek Eşitliği” toplantılarına Kurumu temsilen birer görevli katılmıştır.

- 81 İl Müftülüğünden gelen verilere göre 43 konferans, 511 vaaz ve 55 hutbe verilmiştir.

- Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu ile müştereken yürütülen “Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesinde Din Görevlilerinin Katkısının Sağlanması” Projesi kapsamında, eğitim materyallerinin Din İşleri Yüksek Kurulu tarafından incelemesi yapılmış olup metinlerin düzeltmeleri üzerinde çalışmalara devam edilmektedir.

- Uluslararası Af Örgütü ile birlikte yürütülen “Kadına Karşı Ayrımcılık ve Şiddetin Önlenmesi” Projesi kapsamında 25-26 Nisan 2009 tarihinde Adıyaman’da ve 20-21 Haziran 2009’da ise Kars’ta iki atölye çalışması yapılmıştır.

- Ankara İl Müftülüğü tarafından “Kadının İnsan Hakları Eğitimi Programı-KİHEP” kapsamında, seçilen 5 pilot ilçenin din görevlilerine yönelik Şubat 2009’da başlayan eğitim programı tamamlanmış olup 100 görevliye sertifika verilmiştir.

- Kurul üyesi tarafından TRT Ankara Televizyonunda “Töre Cinayetleri” konulu bir program gerçekleştirilmiştir.

- Kurul üyeleri tarafından değişik il ve ilçelerde “Kadın, Aile ve Aile İçi İletişim” gibi konularda konferanslar düzenlemiştir.

- 11-22 Mayıs 2009 tarihinde Ankara Eğitim Merkezinde düzenlenen hizmet içi eğitim seminerinde kurul üyeleri tarafından (Türk aile yapısının korunması ve toplumumuzun aile hakkında dini açıdan doğru bilgilendirilmesi) amacı güden “Aile ve Kadın” konularında ders okutulmuştur.

Planlanan Çalışmalar:

- 13-16 Ekim 2009 tarihinde düzenlenecek Uluslararası Multidisipliner Kadın Kongresi'nde Kurumumuzun yer aldığı bir oturum düzenlenmesi ve temsilcilerimizin çalışmaya katılması planlanmaktadır.
- Din ve Toplum" temalı IV. Din Şurası'nda akademisyenler ve Kurum temsilcileri tarafından "Aileden Kaynaklanan Sorunların Çözümünde Dinin Rolü", " Zararlı Alışkanlıklar ve Toplumsal Hayat", "Cinsellik ve Toplumsal Hayat", ve "Toplumun Himayeye Muhtaç Unsurları ve Diyanet" başlıklarının ele alınması planlanmaktadır.
- Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından, Birleşmiş Milletler Nüfus Fonunun teknik ve finansal desteği ile "Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesinde Din Görevlilerinin Katkısının Sağlanması" Projesi yapılması öngörülmektedir. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ile Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'nun birlikte yürüttüğü 4. Ülke Programı çerçevesinde gerçekleştirilecek olan projede, başta Ankara Aile İrşat ve Rehberlik Bürosu Görevlileri olmak üzere Ankara ilindeki bütün din görevlilerini kapsayacak eğitimler gerçekleştirilecektir. Ankara'da uygulanacak proje daha sonra tüm ülkeye yayılmak üzere pilot niteliğinde olacaktır. Üç aşamada gerçekleştirilecek projenin ilk aşamasında program ve eğitim materyali geliştirmek amacıyla bir çalışma komisyonu kurulmuştur. Komisyondan çıkacak öneriler çerçevesinde üretilecek materyaller ile din görevlileri arasında eğitici eğitimi düzenlenecek daha sonra da eğitici olan din görevlileri diğer din görevlilerine eğitimler verecektir. Ankara'da 2009 yılında uygulanması düşünülen projede "Kadına Karşı Şiddet, Aile İçi Şiddet, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitimi, Şiddet Mağdurlarına Yaklaşım Tarzı, 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun ve İlgili Diğer Kanunların Uygulanması" konularında farkındalık ve duyarlılığı artırmak amaçlı hizmet içi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi hedeflenmektedir. Eğitim materyalleri hazırlanmakta olan projenin eğitimleri de planlanmaktadır.
- Uluslararası Af Örgütüyle müştereken yürütülen "Kadına Karşı Şiddet ve Ayrımcılığın Durdurulması Projesi" kapsamında 2009 yılı için, iki atölye çalışmasının daha yapılması planlanmaktadır.
- SHÇEK'le yürütülen "Kadının İnsan Hakları Eğitimi Programı-KİHEP" ve "Baba Destek Projesi-BADEP" çalışmalarının Aile İrşat ve Rehberlik Bürosu bulunan il müftülüklerine de yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Giresun İl Müftülüğü

Yapılan Çalışmalar:

- İl genelinde 2009 yılı Mayıs ayında "İslam'da Can ve Mal Güvenliği, İslam'da Aile Müessesesi, Anneler Günü ve Annelere saygı, Yetim ve Yoksullara Yardım" konulu vaazlar işlenmiş, Nisan ayında "Hz. Peygamberin Çocuk Sevgisi", Mayıs ayında "Anne Sevgisi, Muhtaçlara Yardım" konulu hutbeler okutulmuştur.
- İl ve ilçelerde "Kız Çocukları Okulsuz Kalmasın Kampanyası" çerçevesinde fakir ve muhtaç 21 kız öğrenciye burs verilmiştir.

Planlanan Çalışmalar:

- İl genelinde 2009 yılı Temmuz ayında "Aile içi Yardımlaşma", Ağustos ayında " İslam' da Kardeşlik", Eylül ayında "Eğitim ve Öğretimin Önemi" konulu vaazlar, Eylül ayında " Eğitim ve Öğretimin Önemi" konulu hutbeler planlanmıştır.

SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Yapılan Çalışmalar:

- Örgün eğitim dışında kalan vatandaşlara yönelik olarak açılan mesleki kurslarda vatandaşlık ve insan hakları konularında bilgilendirmeler yapılmaktadır. (Afyon)
- Ülke genelinde hizmet vermekte olan 42 Aile Danışma Merkezi ile 79 Toplum Merkezinde rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin yansın aile eğitimleri, kadınlara yönelik bilgi ve bilinç düzeyini yükseltmeye yönelik programlar uygulanmaktadır. Ebe ve hemşirelerin sorumluluk bölgelerindeki ev gezilerinin kadına ve çocuğa yönelik şiddet konusunda çalışmalar yapılmıştır.(Afyon)
- İlde bulunan liselerde erkek ve kız öğrencilere 8 Mart Dünya Kadınlar Gününün anlam ve önemi ile kadının şiddetten korunması için yapılan yasal düzenlemeler hakkında bilgilerin verildiği bir seminer düzenlenmiştir. 2006/17 sayılı "Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler" konulu Başbakanlık Genelgesi doğrultusunda zihniyet dönüşümünü sağlamaya yönelik olarak, 2008 - 2009 Eğitim Öğretim Yılı ikinci döneminde, İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile koordineli olarak ilin merkez ve ilçelerinde belirlenen 6 okulda öğrenci velilerin yönelik olarak bir dizi eğitim çalışması başlatılmıştır.(Bartın)
- "Kadına Şiddete Son Verelim" konulu el broşürleri dağıtılmıştır.(Bartın)
- 8 Mart Dünya Kadınlar Gününün anlam ve önemine ilişkin olarak Müdürlüğümüzce hazırlanan basın bildirisi ve makale İlimiz Valilik Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü kanalıyla 8 Mart Dünya Kadınlar Gününde yerel yazılı ve görsel basında yayımlanmıştır. (Bartın)
- İlde bulunan ilköğretim okullarındaki eğitim alan öğrencilere ve velilerine konu ile ilgili seminerler verilmiştir.(Şanlıurfa)
- Töre ve namus konusunda toplumda yerleşik ön yargı ve geleneksel anlayışın değiştirilmesi amacıyla halkın konu ile ilgili duyarlılığını artıracak etkinlikler düzenlenmiştir. Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından mevcut bilgi ve belgeler üzerinde incelemeler yapılarak kadına ve çocuğa yönelik şiddet konusunda zararlı ifadeler tespit edilerek çıkartılmış ve yeniden düzenlenmiştir.(Şanlıurfa)
- İlgili kamu kurumlarının temsilcileri ile ayda bir kez toplanılmış ve il genelinde yapılan işlemler ve yapılması gereken işbirlikleri konularında görüşmeler yapılmıştır. (Şanlıurfa)
- Sigara bağımlılığı, aile içi şiddet, kadın üreme sağlığı, kadın ve çocuk hakları ile ilgili seminer çalışmaları yapılmıştır.(Şanlıurfa)
- Belediye meclisi üyeleri, muhtarlar ve zabıtalara kadına yönelik şiddet ve töre namus cinayetleri konularında eğitilmişlerdir. Sağlık ocakları ve hastanelerde çalışan personelle çalışılarak şiddete uğramış kadınlara ilişkin vakalar ile ilgili ortak bir müdahale sistemi oluşturulmuştur.(Şanlıurfa)
- İlköğretim okullarında aile eğitimleri yapılmıştır.(Ankara)
- Trabzon Toplum Merkezinde yapılan "Trabzon Kentinde Yaşam Tarzı Araştırması (Değirmendere Örneği)" nin veri sonuçlarına göre kadınlara eğitim seminerleri verilmektedir. Ayrıca toplumsal cinsiyet eşitliği, kadınlara ve çocuklara yönelik şiddetin kaynağının nasıl önleneceği, neden cinsler arasında eşitliğin sağlanmasının önemli olduğu konularında Trabzon İline bağlı Derecik, Tonya, Dernekpazarı, Araklı ilçelerinde Toplumsal Cinsiyet eğitimi verilmiştir.(Trabzon)
- Trabzon Toplum Merkezinde yapılan "Trabzon Kentinde Yaşam Tarzı araştırması" veri sonuçlarına göre kadınlara eğitim seminerleri verilmektedir. İl ve İlçelerde toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri verilmektedir. (Trabzon)

- Okullarda veli toplantılarında ve rehber ve sınıf öğretmenlerine yönelik olarak aile içi şiddet, aile içi şiddetin önlenmesi, şiddetin diğer türleri hakkında bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır. (Sakarya)
- 2006/17 sayılı Genelge gereği Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin önlenmesine yönelik olarak Koordinasyonu Komitesi oluşturulmuş ve tüm kamu kurum ve kuruluşlarına Genelge gönderilerek görev alanlarına giren alanlarda konu ile ilgili çalışmalara başlanması istenmiştir. (Sakarya)
- İlçelerdeki yerel yönetimlerle işbirliği yapılarak kadına ve çocuğa yönelik şiddet konularında seminer ve konferanslar verilmiştir. (Sakarya)
- 8 Mart Dünya Kadınlar Gününde kadına yönelik şiddet konuları yazılı basında ve yerel televizyon kanallarında yer almıştır. (Sakarya)
- Kolluk ve güvenlik birimleri personeli aile içi şiddet ve şiddetin diğer türleri hakkında eğitilmişlerdir. (Sakarya)
- Erkeklerle yapılan tüm çalışmalarda şiddet, şiddetle başa çıkma ve yasal haklar ve aile içi iletişim konularında bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır. (Nevşehir)
- Birleşmiş Milletler ortak koordinasyonu ile Nevşehir kadın biriminin oluşturulması ile ilgili çalışmalara katılım sağlanmıştır. Kadın birimi için İl Genel Meclisinden bütçe alınmıştır. (Nevşehir)
- İlgili kamu kuruluşları ve STK'ların Birleşmiş Milletler ortak koordinasyonu ile yapılan toplantılarda konu ele alınmıştır. (Nevşehir)
- 8 Mart Kadınlar Günü etkinlikleri sırasında "Kadın Hakları ve Kanundaki Düzenlemeler" konulu panel düzenlenmiştir. (Nevşehir)
- Şiddet mağduru kadın ve kız çocuklarının aynı nakdi yardımla desteklenmesi, bireysel ve grup çalışmalarında katılımcılara şiddet, şiddetle başa çıkma ve yasal haklar konularında bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır. (Nevşehir)
- Basın Bültenleri, röportajlar ve bilgi notları şeklinde konu yerel basında ele alınmıştır. (Nevşehir)
- Batman Barosu, İl Emniyet Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü ile imzalanan protokol gereğince Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele konusunda yöre halkına hukuk eğitimi, yurttaşlık eğitimi ve sağlık eğitimi verilmiştir. (Batman)
- Valilik ile yapılan işbirliği ile Kadının Sosyo-Ekonomik Yaşama Katılımı Projesi kapsamında kadınlara gelir Getirici Meslek edindirme kursları açılmış ve bu etkinliklerden 572 kadın yararlanmıştır. (Batman)
- Kadınların gelir getirici kursları tamamladıktan sonra istihdam olanakları ve iş kurmak için gereksinim duydukları kredileri almaları konularında gerekli kurumlara yönlendirmeler yapılmıştır. (Batman)
- İl Kültür Müdürlüğünce İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne gönderilecek "Kültürün Şiddeti Teşvik Eden Etkenleri" üzerinde yapılan çalışmaların değerlendirilmesi yapılmıştır. (Sivas)
- Valilik Makamından alınan 06.01.2009 tarih ve 105 sayılı olur doğrultusunda oluşturulan İl Koordinasyon Kurulunca 07.04.2009 tarihinde konu ile ilgili toplantı yapılmıştır. (Sivas)
- Valilik ve Belediye bünyesinde kadına yönelik şiddetle ilgili broşür ve afişler hazırlanarak halka açık alanlarda ve kamu kuruluşlarında dağıtımları planlanmıştır. (Sivas)
- Ardahan ve Van İllerinde oluşturulmuş olan kadına ve çocuğa yönelik şiddeti önleme alt komisyonları düzenli olarak toplantılarını yapmakta ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları arasında işbirliğini güçlendirmeye yönelik çalışmalarını sürdürmektedir. (Van-Ardahan)
- Kadın ve kız çocuklarının istihdamına yönelik el becerilerini kullanabilecekleri meslek edindirme kurslarına ve ekonomik yaşama katılmalarının sağlanması için çalışmalara devam edilmiştir. (Van)
- İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile rehber öğretmenlerin toplumsal cinsiyet eşitliği konularında eğitilmeleri için gerekli yazışmalar yapılmış ve bir eğitim taslağı oluşturulmuştur. (Van)

- Çocuğa ve kadına yönelik şiddetin, töre ve namus cinayetlerinin önlenmesine yönelik Kamu-kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ile üç aylık periyotlarla yapılan toplantılarda konu ile ilgili çalışma grupları belirlenmiştir. Bu çalışma grupları eğitim, sağlık, istihdam, hukuksal sorunlarla ilgilenilmek üzere oluşturulmuştur.(Samsun)

- Kadınların aile ve sorunları ve çözüm yolları ile ilgili bilgilendirme çalışmalarına katılımları, kurslara katılarak ekonomik güç kazanarak güçlenmeleri ve diğer eğitim programlarına katılımları desteklenmektedir.(Samsun)

- Kadına ve çocuğa yönelik şiddet ile ilgili çalışan tüm kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak il içinde düzenli bir koordinasyonun sağlanması ve uygulanan faaliyetlerin paylaşılmış ve şiddet alt komisyonunu aktif olarak çalışmalarına devam etmiştir. (Çanakkale)

- Medeni Kanun ve Ailenin Korunmasına Dair Kanun konulu söyleşiler düzenlenmektedir.(Baro işbirliğinde)(Çanakkale)

- Çalışmalarda kullanılan eğitim materyallerinin yasalardaki değişiklikler uyarınca yeniden düzenlenmesi yapılmıştır.(Çanakkale)

- Çanakkale Toplum Merkezi ve Barbaros Toplum Merkezi üyelerine yönelik olarak AEGP grupları içinde 2 gruba ergenlik, şiddet ve baş etme becerileri ile ilgili strateji oluşturmalarına yardımcı olan, iletişim becerilerini artıran ve ilişkilerin düzenlenmeye çalışıldığı seanslar ortalama 12 hafta olarak uygulanmıştır. Türkiye’de Kadın Haklarının Sosyal Boyutu konulu Panel (Türk kadınlar birliği işbirliğinde) 1998 yılından beri düzenli olarak Şiddet, Türleri, Etkileri, Şiddete Karşı Strateji ile Şiddet Karşısında İşbirliği Yapılacak Çalışmalar, Çocuk Hakları, İnsan Hakları, Kadın Hakları ana konularında sokak söyleşileri, açık alan toplantıları, kahve toplantıları gerçekleştirilmiştir. Aynı çalışmalara devam edilmektedir.(Çanakkale)

- “Aile İçi Etkileşimi Güçlendirme Projesi” Çanakkale Toplum Merkezine ait olan bu proje yerel halkın talepleri ile hazırlanmış ve rutin olarak uygulanmaktadır. Toplum merkezine devam eden 25 baba ile Aile Saati uygulaması adı altında 12 seanslık bir grup çalışmasına başlanmıştır.(Çanakkale)

- Kadınların meslek kazanmalarına yönelik bilgilendirme, okula dönüşleri için destekleyici ve bilgilendirici çalışmalar rutin uygulamalar olarak devam etmektedir. SRAP projesi çerçevesinde kadınlara yönelik bilgisayar atölyesi kurulmuş ve 3 ayrı turda 120 kadının eğitimi tamamlanmıştır.(Çanakkale)

- Ev Kadınlarını Destekleme Projesi kapsamında proje danışmanlığı, projedeki bütün kadınlara KİHEP Eğitimi, örgütlenme çalışmalarına devam edilmiş, Pazar ve Morabbin Komisyonlarının takibi yapılmıştır.(Çanakkale)

- Çanakkale Belediyesinin 2009 yılı çalışma planı içerisine sığınak için yeni bir bina yapımı planlanmıştır.(Çanakkale)

- Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Rehberlik araştırma Merkezi Bünyesinde "Şiddeti Önleme Ekibi" kurulmuş ve çalışmalara devam edilmiştir. Ayrıca İl jandarma Komutanlığınca görevli personele ikiz görev olarak çocuk ve kadınlara yönelik suçlar ile ilgili olarak brifingler verilmiştir. (Erzincan)

- Kadın Hakları ve kadının korunması konulu seminer düzenlenmiştir.(Erzincan)

- Çeşitli belediyelerce şiddetle ilgili afiş ve broşürler hazırlanmış ve halkın görebileceği yerlere asılmıştır.(Erzincan)

- Hasta bakımı, yaşlı bakımı, refakatçi yetiştirme kursu, makine-nakış kursu, bilgisayar kursu ve okuma yazma kursları açılmıştır.(Erzincan)

- Emniyet Müdürlüğü ve Aile polisliği kapsamında işbirliği yapılmış ve mağdur kadınlara ulaşmada kolaylık sağlanmıştır. Milli Eğitim, Sağlık ve Emniyet Müdürlükleri ile jandarma, sivil toplum kuruluşları ve diğer meslek elemanlarına yönelik olarak eğitimler düzenlenmiştir.(Erzincan)

- Özellikle kadınlara yönelik şiddetin sonucu olarak ortaya çıkan töre ve namus cinayetlerinin önlenmesine yönelik olarak, İlde gerekli tedbirlerin alınması ve tespit edilen

çözümlerin işbirliği içerisinde hayata geçirilmesi amacıyla, Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Koordinasyon Komitesi oluşturulmuştur. (Eskişehir)

- İl genelinde "4320 sayılı Kanun'un halka tanıtılması için seminerler düzenlenmiştir. (Ardahan)

- Çalışmalara ve seminer programlarına devam edilecektir.(Ardahan)

- 4320 sayılı Kanun ile kuruluşumuza yönlendirilen kadın ve çocuklarına sorunlarının çözümüne yönelik çalışmalar yapılmaktadır. (Kocaeli)

- 4320 sağı Kanun l/a maddesi gereğince danışmanlık tedbirleri uygulanmaktadır. (Balıkesir)

- Kadınlara yönelik Medeni Kanunun ilgili bölümleri ve Ailenin Korunması Dair Kanun ile ilgili toplum merkezlerine gelen kadınlar için hukuk günleri düzenlenmektedir. "Eşler Arası Etkili İletişim ve Aile İçi Şiddetin Engellenmesi" konulu görsel sunumu kişi ve ailelere uygulanmaktadır.(Giresun)

- 5395 Sayılı Çocuk, 4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun, Kadın ve Çocuğa Yönelik Şiddetin önlenmesine ilişkin gelişmeler hakkında, hizmetten yararlanan kadın ve çocuklar bilgilendirilmesine devam edilmiştir. Bu çalışmalar kapsamında 7-12 yaş arası 75 çocuk, 18-50 yaş arası 103 kadın ile yürütülmüştür. (Edirne)

- 8 Mart Dünya Kadınlar Günü, kutlama programı kapsamında "Çocuk ve Kadına Yönelik Şiddet ve Kız Çocuklarının İstismarı" teması gündeme alınmıştır.(Edirne)

- Kadının sosyal ve ekonomik statüsünü artırmaya yönelik olarak diğer kamu kurum ve kuruluşlar ile işbirliğinde beceri ve meslek edinme amaçlı kurslar/programlar; Takı Tasarımı, Misk Meyve Sabun Yapım kursları- Benim Ailem Eğitim Programı, Anne Çocuk Eğitim Programı, yöre halkını tanımaya yönelik saha çalışması, 0-6 ve 7-12 yaş çocuklara eğitim ve sosyal faaliyetler, boş zaman etkinlikleri düzenlenmiştir.(Edirne)

- Sağlık Müdürlüğü Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Şubesi ve Ruh Sağlığı Şubesi ile birlikte toplam üç oturumda 140 doktora kurumumuz meslek elemanları tarafından konu ile ilgili sunum yapılmıştır.(Edirne)

- Türkiye'de yasalar ve Kadın Hakları, Türk Medeni Kanunu, 4320 sayılı Kanun ve Mal Rejimi, Kadının İnsan Hakları, Kadına Yönelik Şiddet konularında eğitimler verilmiştir. (Kırklareli)

- 4320 Sayılı Kanun, Kadın Hakları ve Medeni Kanunu hakkında eğitim çalışmaları yapılmıştır.(Kars)

- "Toplumsal Yaşamda Kadının rolü ve Yeri" konulu farkındalık eğitimi verilmiştir. Her ay köy toplantıları yapılmış, muhtarlara ve köy halkına töre ve namus cinayetlerinin incelenmesi ve kadına ve çocuğa yönelik şiddetle ilgili bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır.(Kars)

- Şiddete maruz kalan kadınlara iletişimin nasıl sağlanacağı konularında jandarma personeline yönelik eğitimler düzenlenmiştir. (Kars)

- Kadına ve Çocuğa Yönelik Şiddet Hareketleri ile Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi ile ilgili olarak İstanbul Toplum Merkezlerinin de katılımıyla İstanbul Barosu ile işbirliği yapılmış ve Kadın Hakları ve Aile İçi Şiddet konulu seminer düzenlenmiştir. Bu eğitimden toplam 300 kadın yararlanmıştır. (İstanbul)

- Şiddet ve şiddetin nasıl önleneceği konulu seminer programları düzenlenmiştir.(Adana)

- Ankara Kadın Dayanışma Vakfı ile İşbirliği yapılarak halk eğitim Merkezine devam eden 150 kadına "Kadına Yönelik Şiddet" konulu konferans düzenlenmiştir. (Yozgat)

- Zorla Evlendirmeler, Kadına Yönelik Şiddet konusunda Medeni Kanun ve Türk Ceza Kanununda bulunan ilgili maddeler el ilanı şeklinde seyircilere dağıtılmıştır.(Yozgat)

- Eğitimini yarıda bırakmış kadınlara yönelik olarak ikinci kademe okuma yazma kursu açılmıştır. 7 kadının iş hayatına katılmalarını sağlamak amacı ile Hasta Yaşlı Bakım ve Refakatçi Yetiştirme Kursları açılmıştır.(Yozgat)

- Aile İçi Şiddete Son Kampanyası dahilinde Polis Meslek Yüksek Okulu ve çeşitli Kamu Kurum ve kuruluşları ile toplum merkezi müracaatçılarına yönelik olarak seminerler düzenlenmiş ve toplam 721 kişiye ulaşılmıştır. İl Jandarma Komutanlığında 60 rütbeli personel ile erbaş ve erlere yönelik olarak “Aile İçi Şiddete Son” Kampanyası kapsamında hazırlanan program sunulmuştur.(Yozgat)

- Halk Eğitim Merkezlerinde sürdürülmekte olan kurslara katılan kadınlara ve genç kızlara yönelik olarak “Aile İçi İletişim ve Aile İçi Şiddet” konularının anlatıldığı toplantılara devam edilmektedir. 8 Mart Dünya Kadınlar Gününde Üniversite ile işbirliği içerisinde kadın konulu bir konferans verilmiştir.(Uşak)

- 8 Mart Dünya Kadınlar Gününde kadınlara günün anlam ve önemi ile kadın hakları konularında bilinçlendirme çalışmaları yapılmıştır. (Siirt)

- Kadına yönelik şiddet ve önlenmesi amacı ile resmi kurum ve kuruluşlara el kitapçığı dağıtımı yapılmıştır.(Siirt)

- Kadına yönelik şiddet hakkında yöre halkını bilinçlendirmek amacı ile resmi kurum ve kuruluşlara el kitapçığı dağıtımı yapılmıştır.(Siirt)

- Yerel basın ve yayın kuruluşlarında halkı bilinçlendirmek ve farkındalık yaratmak amacı ile kadına yönelik şiddet içerikli CD’ler hazırlanarak yerel kanallarda gösterimleri sağlanmıştır.(Siirt)

- Kadının sosyal hayata katılımlarının sağlanması için gelir getirici kurs ve etkinlikler düzenlenmiş ve toplum merkezine devam eden kadınların kursları bitirmeleri sağlanmıştır. Eğitimini yarıda bırakmış kadınların tekrar eğitimlerine dönmeleri için rehberlik ve danışmanlık yapılmıştır.(Siirt)

- İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğünce yapılacak olan eğitim çalışmalarına yardımcı olması amacıyla Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünden istenilen materyaller gelmiş olup, yapılan eğitimlerde yararlanılmıştır. (Bayburt)

- Bayburt İl Emniyet Müdürlüğünün görüş ve önerileri doğrultusunda Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen dokümanlar ve bilgiler ışığında İl Milli Eğitim Müdürlüğünce yetişkinler Halk Eğitim Merkezinde, çocuklar ise okullarda rehberlik derslerinde bilgilendirilmiştir. (Bayburt)

- İlde şiddete maruz kalıp adliyeye intikal eden vakaların tedbir kararları verilinceye kadar olan sürede mağdurların kalabilecekleri barınma yeri tespit çalışmalarına devam edilmektedir. (Bayburt)

- Kadına yönelik şiddet konularında bilinçlendirme çalışmaları yapılmıştır.(Malatya)

- 4320 sayılı Kanun’la ilgili bilinçlendirme çalışmaları yapılmaktadır. (Malatya)

- Kamu Kuruluşlarını bilgilendirme, gönüllü kuruluşlarla işbirliği ve basının ilgisini konuya çekme yönünde çalışmalar yapılmıştır. (Konya)

- Ege Üniversitesi Hemşirelik Y.O. Müdürlüğü ile, kadın-çocuk sağlığı konusunda bilinç geliştirici eğitimler verilmektedir. Merkezlerde hizmet alan kişilere yönelik olarak 9 Mart 2009 tarihinde Kadın Hakları ile ilgili bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir.(İzmir)

- Toplum Merkezlerine ve Aile Danışma Merkezlerine şiddet gördüğü için başvuran kadınlara gerekli rehberlik danışmanlık ve yönlendirme hizmetleri yapılmaktadır. (İzmir)

- Kadınların iş yaşamına katılabilmelerine yönelik olarak çeşitli meslek edindirme kursları açılmış ve bu kadınlara aynı zamanda rehberlik ve danışmanlık yapılarak iş yaşamına dahil olmaları yönünde psikolojik destek hizmetleri verilmiştir.(İzmir)

- Kadının Toplumdaki Yeri ve Önemi, Kadına Karşı Şiddet, Kadın Haklarının Önemi’ne ilişkin eğitim seminerleri düzenlenmiştir.(Zonguldak)

- Kadına yönelik şiddetle ilgili olarak hazırlanmış olan broşürler ve afişler ilgili yerlerde kullanılmıştır.(Zonguldak)

- Aile içi şiddete maruz kalan kadın ve kız çocukları için suç mağdurları için barınma yerlerinin açılması planlanmıştır.(Zonguldak)

- Toplum Merkezinden hizmet alan tüm kadın gruplarına şiddetin nedenleri, sonuçları, başvurulacak kaynaklar, çözüm önerileri, konularında eğitim ve bilgilendirme toplantıları yapılmıştır. İl genelinde Kadına ve Çocuğa Yönelik Şiddetin Önlenmesi için konferanslar düzenlenmiştir.(Manisa)

- Toplum Merkezinde yapılan çalışmalara katılan kadınlara “şiddetin nedenleri, sonuçları, başvurulacak kaynaklar, çözüm önerileri konularında eğitim/bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır. Kadına yönelik şiddet konusunda çalışan STK’larının Başkanları ve üyelerine her ay bilgilendirme toplantıları yapılmıştır.(Manisa)

- 8 Mart Dünya Kadınlar Günü etkinlikleri çerçevesinde “Kadına Karşı Şiddet” konulu panel düzenlenmiş, 300 kişinin katılım sağladığı panel yazılı ve görsel basında yer almıştır.(Muğla)

- Kadınlara istihdam sağlayabileceği düşünülen konularda Halk Eğitim Merkezleri ile ortak çalışılarak kurslar açılmıştır.(Çankırı)

- Özel işyerlerine yapılan denetimlerde kadınlara yönelik pozitif ayrımcılık uygulanması yönünde kontroller yapılmıştır. (Çankırı)

- Toplum Merkezine gelen kadınlar ve müracaatçılara şiddetin türleri, şiddetin tanımı, şiddet türlerine yönelik stratejiler ve başvuru yapılabilecek kurumlar konularında eğitimler verilmiştir.(Aydın)

- Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet” konulu broşürler ve afişler şehrin farklı yerlere asılmış ve dağıtımları sağlanmıştır. (Şırnak)

- İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü tarafından “kadın kişisel eğitim grup danışmanlığı” çalışmalarına devam edilmiştir. Ayrıca çocuk ve kadının aile içindeki yeri, çocuk bakımı, kız çocuklarının eğitimine önem verilmesine yönelik mesleki çalışmalar yapılmıştır.(Şırnak)

- “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet” konulu spot filmlerin gösterimleri yapılmıştır.(Şırnak)

- 8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle aile içi şiddeti önleme, stratejiler, şiddetin aile ve toplum üzerindeki etkileri konuları ve yasal başvuru merkezleri konularında çalışmalar yapıldı.(Adıyaman)

- Refakatçi Yetiştirme Projesi SODES kapsamında uygulamaya konulmuştur.(Adıyaman)

- Kadına yönelik şiddet konulu afiş ve broşür dağıtılmıştır. (Adıyaman)

- Yerel TV’lerde kadına yönelik şiddet konulu seminer programları yapılmıştır.(Adıyaman)

- Aile İçi Şiddetle İlgili afiş ve broşürler şehrin farklı yerlerine asılmıştır. Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü tarafından kadına yönelik şiddet konulu broşürler hazırlanmış ve halka ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına dağıtılmıştır.(Bitlis)

- 8 Mart Kadınlar Günü itibari ile yerel radyo programlarında “Kadına Yönelik Şiddet ve Türleri” hakkında program yapılmıştır.(Bitlis)

- Konu ile ilgili basın bildirisi hazırlanmış ve yayımlanması için yerel basma gönderilmiştir.(Kastamonu)

- Yerel TV’lerde konunun yer alması sağlanmıştır.(Kırşehir)

- Ülke genelinde Genel Müdürlüğüne bağlı olarak hizmet vermekte olan 27 Kadın Konukevinde şiddet mağduru kadınlara ve çocuklarına barınma, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri verilmektedir. İlde açılması planlanan kadın konukevi ile ilgili çalışmaların sürdürülmesine karar verilmiştir.(Muş)

- İl Emniyet Müdürlüğünde çalışan tüm polislere ve diğer personele hizmet içi eğitim verilmiştir.(Bayburt)

Planlanan Çalışmalar,

- Aile içi şiddetin önlenmesine yönelik olarak başta erkekler olmak üzere ailenin tüm bireylerinin eğitilmesi ve özellikle öfkenin kontrolü ve kişiler arasında sağlıklı iletişim becerileri konusunda yaygın eğitim programlarının hazırlanmasında devletin gerekli çalışmaları yapması

hedeflenmiştir. İlçe kapsamında kadına ve çocuğa yönelik şiddet konusunda erkeklere toplu eğitim verilmesi planlanmıştır. Okulların rehber öğretmenleri ile irtibata geçilerek şiddete maruz kalan çocuk ve kadınların tespit edilmeye çalışılarak gerekli bilgilendirme ve eğitim verilecektir.(Afyon)

- Okur-yazarlık oranını geliştirmek için Projelerin geliştirilmesi düşünülmektedir.(Afyon)
- Kadına ve çocuğa yönelik şiddet hareketleri ile ilgili olarak personelimize eğitim verilecektir.(Afyon)
- Kadınların yerel yönetimlerde görev almaları yönünde çalışmalar yapılması planlanmaktadır.(Afyon)
- 4320 sayılı Kanunla ilgili bilinçlendirme çalışmalarına devam edilecektir.(Malatya)
- Kadına yönelik şiddet konusunda Tunceli Belediyesi ile görüşülerek ortak bir seminer düzenlenmesi planlanmaktadır.(Tunceli)
- Kadına ve Çocuğa Yönelik Şiddet konularında Toplum Merkezi ve Aile Danışma Merkezlerinde farkındalık ve duyarlılığı artırıcı eğitimlerin yapılması planlanmaktadır.(Kars)
- Kadın sığınmaevi açma ve ara istasyon birimi oluşturma çalışmalarına devam edilmektedir.(Kars)
- Kadınların istihdam olanakları ve iş kurmak için gereksinim duydukları kredi almalarını kolaylaştıracak düzenlemelerin yapılması planlanmıştır.(Sivas)
- İlgili tüm kamu kurum ve kuruluşlar personellerinin hizmet içi eğitim programlarında kadınlara yönelik şiddete yaklaşım konusunun ele alması planlanmıştır.(Sivas)
- Şiddete uğrayan kadına emniyet birimlerinde uygulanacak yöntem ve atılacak adımlarla ilgili genel broşür hazırlanması planlanmıştır.(Sivas).
- Şiddete uğrayan kadınların güvenliğinin sağlanabilmesi için kadın konuk evi açılması yönünde gerekli düzenlemelerin yapılması planlanmıştır.(Sivas)
- Müftülük ile kadına yönelik şiddet konusunda toplumu bilinçlendirmek adına hutbe ve vaazlar verilmesi ve yazılı ve görsel yayınların yapılması planlanmıştır.(Sivas)
- Avrupa Birliği bünyesinde oluşturulan kadına yönelik projelerin sayısının artırılması ve mümkün olduğunca çok kadının bu programlardan haberdar edilmesi hedeflenmektedir.(Sivas)
- Tüm kamu kurum ve kuruluşlarında kadın erkek eşitliği sağlanmaya çalışılmalı, bu süreç içerisinde kadınlara pozitif ayrımcılık tüm kurumların politikası haline getirmek için çalışmaların yapılması planlanmıştır.(Sivas)
- İl Müftülüğüne bağlı görev yapan din görevlisi kadınlar ile işbirliği toplantısı yapılarak ortak çalışma kararı alınmış ve Nisan ayı içerisinde yürütülecek grup çalışması planlanmıştır.(Çanakkale)
- Projede yeni mevzuat değişikliklerine göre içerik güncellemesi yapılacaktır.(Çanakkale)
- Kentde kadın ve kız çocuklarının kullanımına açılmak üzere SRAP' a 2. bir atölye açılması için proje teklifi kabul edilmiştir.(Çanakkale)
- İş-Kur ile işbirliği yapılarak istihdam odaklı meslek edindirme kurslarına ağırlık verilecektir.UNDP ile iş birliği yapılarak kadın girişimciliğini geliştirme amaçlı projeler yürütülecektir. Belediye ve Ticaret Odası ile iş birliği yapılarak kadın iş merkezi açılması için girişimlerde bulunulmuştur. Bu konuda üniversitenin Kadın Girişimcilik Merkezi Müdürlüğü, Y.G 21 koordinatörü, T.KB. Ticaret Odası Kadın Girişimciler Komisyonu Başkanı, Toplum Merkezi ve Sosyal Hizmet Uzmanlarından bir çalışma grubu oluşturulmuştur.(Çanakkale)
- Truva Toplum Merkezindeki eğitimlere 2009 yılı sonuna kadar devam edilecektir.(Çanakkale)
- Çanakkale'de bir sığınmaevi açılabilmesi için yapılması gereken çalışmalar yıl içinde tamamlanacaktır.(Çanakkale)
- Camilerde hutbe ve vaazlarda kadına ve çocuğa yönelik şiddetin önlenmesi konusuna yer verilmeye devam edilmesi planlanmaktadır.(Şırnak)

- Kadınlara ve çocuklara yönelik koruyucu ve önleyici faaliyetlere devam edilmesi planlanmıştır.(Şırnak)
- Kadının Sosyo-Ekonomik Yaşama Katılımı Projesi kapsamında yapılan çalışmalara devam edilecektir.(Batman)
- Kadınların gelir getirici kursları tamamladıktan sonra istihdam olanakları ve iş kurmak için gereksinim duydukları kredileri almaları konularında gerekli kurumlara yapılan yönlendirme işlemlerine devam edilecektir.(Batman)
- Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele konusunda yapılan çalışmalara devam edilmesine karar verilmiştir.(Batman)
- Üniversite ile işbirliği yapılarak konu ile ilgili yeni eğitim seminerlerinin oluşturulması planlanmaktadır.(Erzincan)
- Göç alan mahallelerde bulunan ilkokullarda velilere şiddetin önlenmesi, aile içi iletişim ve kadınların hukuksal hakları konularında eğitimlerin yapılması, genç kızlara yönelik aile içi şiddet, aile içi iletişim, evlilik öncesi danışmanlık konularında eğitimlerin verilmesi planlanmıştır.(Uşak)
- Aile Danışma ve Toplum Merkezlerinden hizmet alan kişilere Aile İçi Şiddet konulu bilgilendirme toplantısı düzenlenmesi planlanmaktadır.(İzmir)
- Kadın sığınmaevi açılması ile ilgili çalışmaların başlatılması planlanmıştır.(Nevşehir)
- Şiddete uğramış kadınların değerlendirilmesi ve uygun müdahale sisteminin oluşturulabilmesi ve bu konuda çalışan sivil toplum örgütlerine rehberlik yapılabilmesi amacı ile "Kriz Müdahale Ekibi" kurulması planlanmıştır.(Nevşehir)
- Alo 183 Aile, Kadın, Çocuk, Özürlü ve Sosyal Hizmet Hat'ı 10 meslek elemanı ile Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği'ne bağlı olarak; bilgilendirme, yönlendirme hizmetlerinin yanı sıra şiddet mağduru ya da risk altındaki kadınlara 24 saat ücretsiz olarak hizmet vermektedir. Kadın ve kız çocuklarının istihdamına yönelik el becerilerini kullanabilecekleri meslek edindirme kurslarına ve ekonomik yaşama katılmalarının sağlanması için çalışmalara devam edilmesi planlanmıştır.(Van)
- Belediye tarafından kadın konukevi açılmasının sağlanması planlanmıştır.(K.Maraş)
- Kadınların istihdam olanakları ve iş kurmak için gereksinim duydukları kredi almalarını kolaylaştıracak düzenlemeler yapılmaktadır.(Çankırı)
- Kadına yönelik şiddetin önlenmesi için halkın bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalar Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne planlanmaktadır. (Bayburt)
- Sağlık çalışanlarına yönelik olarak 14 Nisan 2009 tarihinden itibaren uygulamaya konmak üzere 20 grup halinde 570 personele Kadına Yönelik Aile içi Şiddetle Mücadele Eğitimi ile Diğer meslek gruplarına periyodik olarak ulaştırılmasının sağlanarak eğitim verilmesi hedeflenmektedir.

BAKANLIKLAR

ADALET BAKANLIĞI

Yapılan Çalışmalar:

Personel Genel Müdürlüğü

- Bakanlık taşra teşkilâtında, 4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun kapsamında kurulan ve faaliyette bulunan aile mahkemelerinde 15/06/2009 tarihi itibarıyla 99 psikolog, 97 pedagoğ ve 97 sosyal çalışmacı, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında kurulan ve faaliyette olan çocuk ağır ceza ve çocuk mahkemelerinde ise 50 psikolog, 38 pedagoğ ve 43 sosyal çalışmacı olmak üzere toplam 149 psikolog, 135 pedagoğ ve 140 sosyal çalışmacı görev yapmaktadır.

Eğitim Dairesi Başkanlığı

- Suçu, okul ve sosyal çevrede oluşmadan önleyebilmek için şiddet, saldırganlık ve suçluluk konularında toplumsal duyarlılığı artırmak ve ortak bilinç oluşturmak; Türk toplumunun temeli olan aile kurumunu ve çocukları küresel sürecin olumsuz etkilerinden korumak; aile-okul yaklaşmasını sağlamak ve aile-çocuk konularına bilimsel yöntemlerle yaklaşarak sıkıntıları büyümeden çözmek; dolayısıyla sağlıklı nesiller yetiştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla; Hayat Boyu Eğitim Gelişim Derneği (HEGEM) tarafından uygulamaya konan "Eğitim Yoluyla Şiddetin Azaltılması ve Suçun Önlenmesi Projesi" kapsamında başlatılan "Aile Eğitimi Seferberliği"ne ve diğer sivil toplum kuruluşlarının bu ve benzer çalışmalarına gerekli desteğin verilmesi konulu yazı, 134 Ağır Ceza Merkezi Cumhuriyet Başsavcılıklarına, 17 Nisan 2009 tarihinde, 81 İl Valiliğine yazılan yazı ise 03 Nisan 2009 tarihinde gönderilmiştir.

- Bakanlık ve Aile Hukuku Derneği'nin işbirliğinde; Marmara Bölgesi aile mahkemelerinde görevli aile mahkemesi hâkimlerine yönelik olarak, 02 Mayıs 2009 tarihinde İstanbul'da, 18 Aile Mahkemesi hâkiminin katılımıyla; Türk Medeni Kanunu'nun aile hukuku bölümünde ve Milletlerarası Özel Hukuk ve Hukuk Usulu Muhakemesi Kanunu'nda yapılan yeni düzenlemeler çerçevesinde; uygulamada yeknesaklığı sağlamak, doktrin ve uygulamayı yakınlaştırmak, sistemin aksayan yanlarını tespit ederek, gerekli yasal düzenlemelere yardımcı olmak amacıyla "Aile Hukuku" konulu bir günlük seminer düzenlenmiştir.

- Bakanlık ile Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı arasında imzalanan Protokol çerçevesinde, Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA)'nın teknik ve malî desteği ile Alanya'da; aile mahkemesi hâkimleri ve Cumhuriyet savcılarına yönelik olarak gerçekleştirilen "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Yargı Mensuplarının Rolü" konulu, seminerlerin ilk etabının;

- Birinci grubunda yer alan 24 hâkim ve Cumhuriyet savcısına, 11-13 Mayıs 2009 tarihleri arasında,
- İkinci grubunda yer alan 25 hâkim ve Cumhuriyet savcısına, 14-16 Mayıs 2009 tarihleri arasında,
- Üçüncü grubunda yer alan 24 hâkim ve Cumhuriyet savcısına, 21-23 Mayıs 2009 tarihleri arasında,
- Dördüncü grubunda yer alan 28 hâkim ve Cumhuriyet savcısına, 08-10 Haziran 2009 tarihleri arasında,
- Beşinci grubunda yer alan 27 hâkim ve Cumhuriyet savcısına, 11-13 Haziran 2009 tarihleri arasında düzenlenen eğitim seminerinin ilk etabı tamamlanmıştır.

Avrupa Birliği Genel M¼d¼rl¼đ¼

- *T¼rkiye'nin İnsan Ticareti ile M¼cadele çabalarının ve T¼m İnsan Ticareti Mağdurlarının Adalete Erişimlerinin Desteklenmesi*" projesi kapsamında 08-10 Nisan 2009 tarihinde Antalya'da gerçekleştirilen seminere katılım sağlanmıştır.

- Uluslararası G¼ Örg¼t¼ (IOM) tarafından y¼r¼t¼len "*İnsan Ticareti ile M¼cadele*" projesinin 29 Nisan 2009 tarihinde 5. Y¼r¼tme Kurulu Toplantısına katılım sağlanmıştır.

- *Norveç'in Tromso kentinde 17-19 Haziran 2009 tarihlerinde d¼zenlenecek olan "Sessizliği Kırarak Aile İçi şiddete Karşı Birleştik"* konulu 29. Avrupa Konseyi Adalet Bakanları Konferansı sırasında imzaya açılacak olan "*Resmi Belgelere Erişim Avrupa S¼zleřmesi*" hakkında Genel M¼d¼rl¼đ¼m¼z g¼r¼ř ve önerisi Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel M¼d¼rl¼đ¼ne 29 Nisan 2009 tarihinde iletilmiştir.

- *T¼rkiye'nin İnsan Ticareti ile M¼cadele çabalarının ve T¼m İnsan Ticareti Mağdurlarının Adalete Erişimlerinin Desteklenmesi*" projesi kapsamında 06-08 Mayıs 2009 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen seminere katılım sağlanmıştır.

- Adalet Bakanlığı AB Genel M¼d¼rl¼đ¼, İçişleri Bakanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı ve Uluslararası G¼ Örg¼t¼ (IOM) ile işbirliği halinde y¼r¼t¼len, AB Komisyonu tarafından finanse edilen "*T¼rkiye'nin İnsan Ticareti ile M¼cadele çabalarının ve T¼m İnsan Ticareti Mağdurlarının Adalete Erişimlerinin Desteklenmesi*" projesinin Dışişleri Bakanlığında 20 Mayıs 2009 tarihinde yapılan 6. Proje Y¼netim Toplantısına katılım sağlanmıştır.

- Almanya'nın Trier kentinde yerleşik Avrupa Hukuk Akademisi'nde d¼zenlenen "*Avrupa Toplulukları Ayrımcılığa Karşı Direktifler Konulu Seminer*"e katılım sağlanmıştır.

- Genel M¼d¼rl¼đ¼m¼zce, İçişleri Bakanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı ve Uluslararası G¼ Örg¼t¼ ile işbirliği halinde y¼r¼t¼len, "*T¼rkiye'nin İnsan Ticareti ile M¼cadele çabalarının ve T¼m İnsan Ticareti Mağdurlarının Adalete Erişimlerinin Desteklenmesi*" Projesi kapsamında 03 – 05 Haziran 2009 tarihinde Trabzon'da d¼zenlenen Seminere katılım sağlanmıştır.

- "*T¼rkiye'nin İnsan Ticareti ile M¼cadele çabalarının ve T¼m İnsan Ticareti Mağdurlarının Adalete Erişimlerinin Desteklenmesi*" başlıklı projenin "*T¼rkiye İle Ana Kaynak Ülkelerin İnsan Ticaretiyle Eřg¼d¼ml¼ M¼cadelesi İçin Veri Derleme Ağının Geliştirilmesine*" ilişkin altıncı bileşeni çerçevesinde 18-19 Haziran 2009 tarihinde Ankara'da d¼zenlenmesi öng¼r¼len alıştayın Dışişleri Bakanlığında yapılan 09 Haziran 2009 tarihindeki hazırlık toplantısına katılım sağlanmıştır.

Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı

- *T¼rkiye'nin İnsan Ticareti ile M¼cadele çabalarının ve T¼m İnsan Ticareti Mağdurlarının Adalete Erişimlerinin Desteklenmesi*" projesi kapsamında 08-10 Nisan 2009 tarihinde Antalya'da gerçekleştirilen seminere katılım sağlanmıştır.

- Adalete Daha İyİ Erişim Projesi bileşenlerinden biri olan 133 Ağır Ceza Merkezinde 225 duruşma salonuna Sesli G¼r¼nt¼l¼ Kayıt ve Video Konferans Sistemi Projesi kapsamında donanımlar ve UYAP ile entegre yazılım ve bunların kurulumu ile muayene ve kabul çalışmaları 16.03.2009 tarihinde tamamlanarak Proje bitirilmiştir. B¼ylece Ağır Ceza Merkezlerinde 225 Ağır Ceza ve ocuk Ağır Ceza Mahkemesi duruşma salonunda cerayan eden duruşmaların sesli ve g¼r¼nt¼l¼ olarak kayda alınması sağlanmış, uzakta bulunan kişilerin ifadelerinin alınabilmesi için de video konferans sistemi kurulmuştur. Bu proje ile ilgi olarak bundan sonra yapılacak planlanmış faaliyet bulunmamaktadır.

- Adalete Daha İyİ Erişim Projesinin bileşenlerinden biri de Adli Yardım Projesi olup, s¼z konusu Proje kapsamında, 8 oturumda 100'er kişilik toplam 800 avukata verilmesi planlanan eğitimlerden kalan iki eğitim Mart 2009 tarihinde Manisa'da ve Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Adli Yardım sistemi konusunda toplum farkındalığını artırmak amacıyla faaliyetler d¼zenlenmesi

kapsamında 2009 yılı Mart ayında 15.000 poster ve 15.000 broşür hazırlanarak dağıtılmış ve 20 Mart 2009 tarihinde ATA TV adlı TV kanalında bir program gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında Türkiye'deki adli yardım sistemini araştırmak, diğer Avrupa ülkeleri örnekleriyle karşılaştırmak bu doğrultuda boşluk ve gereksinimleri belirlemek amacıyla bir araştırma çalışması yapılması aktivitesi çevresinde bir rapor hazırlanmıştır.

- Adaletle Daha İyi Erişim Projesi 06.04.2009 tarihi itibarıyla tamamlanmış olup hazırlanan final raporu onaylanmıştır.

Planlanan Çalışmalar:

- Bakanlık ile Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı arasında imzalanan Protokol çerçevesinde, Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA)'nın teknik ve malî desteği ile Alanya'da; aile mahkemesi hâkimleri ve Cumhuriyet savcılarına yönelik olarak gerçekleştirilen "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Yargı Mensuplarının Rolü" konulu, seminerlerin ilk etabı, 5 grup şeklinde düzenlenerek tamamlanmış olup, ikinci etabın çalışmalarına sonbaharda başlanılacaktır.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

Yapılan Çalışmalar:

- Bartın İŞKUR İl Müdürlüğü tarafından kadınların işgücüne katılımlarının sağlanması ve iş bulma becerilerinin geliştirilmesi için Meslek Edindirme Kursları düzenlenmesine ilişkin protokoller imzalanmıştır.

- Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından "Aile Koruma Kanunu ve Getirdikleri" konulu bir seminer düzenlenmiştir. Aile içindeki sorunları çözmeye yönelik "Aile İçi İletişim" ve "Okul Başarısında Ailenin Rolü" "Evlilikte Yasal Mal Rejimi ve Getirdikleri" başlıklı seminerler hazırlanmış ve sunulmuştur.

- Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından kadınlara ve özellikle şiddete maruz kadınlara psikolojik ve hukuki danışmanlık hizmeti veren ASPEM(Antalya Sağlık Psikoloji Eğitim Merkezi) danışmanlık ücretsiz hizmet sunmaya devam etmiştir.

- ASPEM' de 2009 yılının ilk çeyreğinde toplam 1846 kişiye psikolojik danışmanlık, öğrenci rehberliği, çocuk gelişimi ve hukuki danışmanlık hizmeti sunulmuştur. Nisan –Mayıs aylarında sunulan hizmetlerden yararlananların sayısı toplam 1351 olmuştur.

- Kadına yönelik şiddeti durdurmak ve kamuoyu bilincini arttırmaya yönelik kitap ve broşür dağıtımını ASPEM vasıtasıyla gerçekleştirilmeye devam etmiştir.

- İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından AB'nin Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu Türkiye Temsilciliğinin teknik desteği ile yürütülen Kadın Sığınma Evleri Projesi çalışmalarına katılım sağlanmıştır.

- Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerine yönelik Cinsel Saldırı, Kadına Yönelik Şiddet ve Hekimin Tutumu, Şiddet ve İntihar Epidemiyolojisi konulu dersler verilmiştir. Ayrıca kadına yönelik şiddet konulu film gösterileri yapılmıştır.

- Toplum Merkezi ve Aile Danışma Merkezleri aracılığıyla şiddete uğrayan kadınlara ve eşlerine hukuki danışmanlık ve psikolojik destek verilmiştir.

- SHÇEK Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan "ALO 183" hattına müracaat eden kadınlara, ilde oluşturulan "Acil Müdahale Ekibi" tarafından gerekli destek sağlanmaktadır.

- Danışma Merkezlerinde "Kadının İnsan Hakları", "Ana Çocuk Eğitimi", "Benim Ailem" başlıklı eğitim programları uygulanmaktadır.

- Akseki Kaymakamlığı bünyesinde fakir ailelere Sivil Toplum Örgütleri ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfınca gerekli yardımlar yapılmıştır.

- Akseki Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüğünce 2008-2009 öğretim yılında İlçe Merkezi dâhil 8 yerleşim biriminde öğrenci ve kadınlara yönelik kurslar ile İŞKUR işbirliğinde 18 kursiyerin eğitim gördüğü halıcılık kursu açılmıştır.
- Alanya Kaymakamlığı İlçe Sosyal Hizmetler Müdürlüğünce kadınlara yönelik KİHEP kursu başlatılmış, HEM işbirliği ile el nakısı kursu başlatılmış olup İlçe Sosyal Hizmetler Müdürlüğünce rehberlik ve danışmanlık hizmetleri ve dil kursu verilmektedir.
- Serik Kaymakamlığı bünyesinde HEM ve MEM merkezince açılan kurslara kadınların katılımı sağlanmıştır.
- Karabük Sosyal Hizmetler Müdürlüğü tarafından kadın haklarıyla ilgili danışmanlık ve tedbir uygulamaları kapsamında müracaatlar değerlendirilmiş, sığınma evi başvurusunda bulunan kadınlara rehberlik hizmeti sunulmuştur.
- Karabük İŞKUR İl Müdürlüğü tarafından, dönem içerisinde özel sektör işyerlerine yapılan ziyaretlerinde İş Kanunu'nun eşit davranma ilkesi başlıklı 5. Maddesi uyarınca biyolojik ve işin niteliğine ilişkin sebepler zorunlu kılmadıkça iş ilişkisinde cinsiyete dayalı ayırım yapılamayacağı konusunda yaklaşık 1759 çalışanı olan 19 işyeri bilgilendirilmiştir.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Yapılan Çalışmalar:

- “Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesinde Polisin Rolü ve Uygulanacak Prosedürler Eğitimi” kapsamında İl Emniyet Müdürlükleri Polis Merkezlerinde çalışan 40.000 personel eğitilmiştir. Hizmet içi eğitimde kullanılacak eğitim materyalleri Emniyet Genel Müdürlüğü ve Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü çalışma grubu tarafından hazırlanmıştır.
- 5-10 Mayıs 2008 ve 10-15 Eylül 2008 tarihleri arasında 1. aşama eğitici eğitiminde yetiştirilen eğiticiler ile birinci değerlendirme ile 1. aşama eğitici eğitiminde yetiştirilen eğiticiler ile ikinci değerlendirme toplantıları yapılmıştır.
- 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi hükümleri doğrultusunda uygulamada yerine getirilmesi gereken hususlar bağlamında bazı kurum ve kuruluşlar ile il valiliklerinin neler yapması gerektiği konusunda, İçişleri Bakanlığına bağlı İller İdareler Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Başbakanlık SHÇEK Genel Müdürlüğü ile koordineli bir şekilde Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan” Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Koordinasyonu” konulu 11.01.2007 tarih ve 6 sayılı Genelge hazırlanarak 81 İl Valiliği tamim yapılmıştır.

VALİLİKLER

Adana Valiliği

Yapılan Çalışmalar:

- Adana Rotary Kulübü Toplum Merkezinde yapılan eğitim çalışmalarıyla “Kadının İnsan Hakları” konusunda bilinçlendirme yapılmıştır.
- Kadının hakları konusunda bilinçlendirilen kadınlara yaşayabilecekleri sorunlarla ilgili bilinç geliştirici eğitimler verilmiştir.
- Aile içinde yaşanan sorunların çözümüne yönelik “Problem Çözme” “Şiddetin Tırmanmaması” konularında eğitim çalışmaları yapılmıştır.
- AÇEP ve AÇEV eğitim çalışmaları sonucunda programı başarıyla tamamlayanlara sertifikaları verilmiştir.
- Projelerle planlanan eğitim çalışmaları başlatılmıştır.
- Konuyla ilgili bilinç düzeyini yükselten seminerler verilmiştir.
- Merkezle ilgili tanıtıcı çalışmalar yapılarak “şiddet” ve “Şiddetin Nasıl Önleneceği” konulu seminerler hakkında bilinç geliştirici çalışmalar yapılmıştır
- EV-KA Kadın girişimciliğini destekleme konusunda eğitici seminerler düzenlemiştir.
- Toplum Merkezlerinde devam eden eğitici, meslek edindirici, sosyalleştirici v.b etkinliklere katılan müracaatçıların “şiddet” ve “şiddetin önlenmesi” konulu eğitim çalışmalarına katılımları sağlanmıştır.
- Adana Valiliği ve Tüm kadın kuruluşları ile 8 Mart Kadınlar Günü çeşitli etkinliklerle kutlanmıştır.

Antalya Valiliği

Yapılan Çalışmalar:

- İl Koordinasyon Komitesi. 22.04.2009 Vali Yardımcısı Başkanlığında toplanmıştır.
- Söz konusu toplantıda;
  - Emniyet Müdürlüğüne, şiddet görmesi nedeniyle birden fazla başvuran kadınların tespitinin yapılarak, bu kadınlara daha dikkat bir çalışma yapılması konusunda polis merkezlerine talimat verilmesi ve bununla ilgili istatistiki verilerin sunulması,
  - Emniyet Müdürlüğünce fuhuş yaparken yakalanan ve sığınma talebinde bulunan kadınların, uygun bir pansiyona yerleştirilerek pansiyon ücretinin ve diğer ihtiyaçlarının Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfınca karşılanması,
  - Kadın Konukevi ve Umutevi Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinin adreslerinin gizli tutulması konusunda gereken özenin gösterilmesi,
  - Umutevi Bakım ve Rehabilitasyon Merkezine yerleştirilen kız çocuklarının ilk geldiklerinde geçici olarak kalabilecekleri ilk adım niteliğinde ayrı bir binanın bulunması yönünde çalışmaların yapılması,
  - Acil Yardım ve Destek Hattı'nın bulunduğu dairenin elektrik ve su giderlerinin Büyükşehir Belediyesince karşılanması konusunda gerekli girişimlerde bulunulması, 15.05.2009 tarihinde hizmete açılacak şekilde diğer ihtiyaçlarının karşılanması hususları, kararlaştırılmıştır.

Ardahan Valiliği

Yapılan Çalışmalar:

- İl Koordinasyon Komitesi. 30.06.2009 Vali Vekili Başkanlığında toplanmıştır.
- Söz konusu toplantıda;
  - Sekretarya hizmetlerinin, Ardahan İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olduğundan, hazırlanan toplantı tutanağı ilgili birimlere resmi yazı ve elektronik ortamda gönderildiği belirtilmiştir.
  - Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'nün kolluk kuvvetlerine iletişim bilgileri verilen ve kendisine 24 saat ulaşılabilir şekilde görevlendirilen Sosyal Hizmet Uzmanı kadın personelin görevine devam etmekte olduğu belirtilmiştir.
  - Mart 2009'da il cezaevinde bulunan Tutuklu ve hükümlülere yönelik olarak, Ardahan Savcılığı ve Denetimli Serbestlik Müdürlüğü işbirliği ile; yine Toplum Merkezinde görev yapan meslek elemanları ile İl Müdürlüğünün meslek elemanları tarafından, kadın ve çocuğa yönelik şiddette önemli bir neden olan "Öfke Kontrolü" ve "4320 sayılı yasanın tanıtımı" konularında eğitim semineri verildiği belirtilmiştir.
  - İl Müdürlüğüne bağlı Toplum Merkezinde görev yapan meslek elemanları ile İl Müdürlüğünün meslek elemanları tarafından Nisan-Haziran 2009 döneminde, çocukların erken evlendirilmelerinin önlenmesine yönelik olarak "Erken Evlilikler Projesini"nin uygulandığını, bu projede kapsamında bir alt komisyonun oluşturulduğu ve proje sonucu 6500'ü çocuk olmak üzere yaklaşık 7000 kişinin yaralandığı, Proje ile, erken evlilikler sonucu çocukların maruz kalabileceği, ekonomik, fiziksel ve duygusal şiddet ile cinsel istismarın önlenmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.
  - Sağlık İl Müdürlüğü Eğitim Şubesi tarafından kadına yönelik şiddetin önlenmesine yönelik olarak bir eğitim çalışması yapmayı planladıklarını, konu üzerinde çalışma aşamasında olduklarını belirtmişlerdir.
  - Kadına yönelik şiddetin, şiddet gören açısından psiko-sosyal sonuçları, uygulayan üzerindeki yaptırımları vb. konularında halkta bilinçlendirme yaratarak farkındalık oluşturma amacıyla, kitlesel iletişim araçlarından daha fazla yararlanılması yönünde çalışmalar yapılması planlanmıştır.

Çorum Valiliği

Yapılan Çalışmalar:

Düvenci Belediye Başkanlığı:

- Mevzuat hükümleri gereğince kurumumuzu ilgilendiren konular ve diğer kurumlar ile gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

Sungurlu Kaymakamlığı:

- Başbakanlık tarafından çıkartılan ve 04.07.2006 tarih ve 26218 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2006 /17 sayılı Genelge doğrultusunda ilçede bulunan ilgili kurumlarla çalışmalar titizlikle sürdürülmektedir.

- Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünce oluşturulan web sitesinde yayımlanan projeler takip edilmekte, ilçede bulunan ilgili kurumlarca bu doğrultuda çalışmalar yürütülmektedir.

Tuğlu Belediye Başkanlığı:

- Okul Aile Birliği toplantıları ve toplu oturumlarda bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır.

Uğurludağ Kaymakamlığı

- Milli Eğitim Müdürlüğünce konuyla ilgili tiyatro etkinlikleri, ilçe Müftülüğünce cami imam hatiplerine görev yerlerinde aile içi bilgilendirmek çalışmalar yapılması., Sağlık grup başkanlığınca hizmet içi ve halk eğitimleri yapılmıştır.
- Milli Eğitim Müdürlüğünce okullarda öğrencilere konu ile ilgili bilgi verilmiştir.
- İlçe Müftülüğünce vaaz ve hutbeler, İlçe Emniyet Amirliğince polis- halk ilişkileri, kadının toplumdaki yeri, sağlık grup başkanlığınca kadınları bilgilendirmek ve bilinçlendirme, kütüphane memurluğunca ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünce ilgili bölümler öğrencilere tanıtılmıştır.
- Milli Eğitim Müdürlüğünce okullarda töre ve namus cinayetleri ile ilgili öğrencilere rehber öğretmen tarafından bilgilendirme ve tiyatro etkinlikleri yapılmıştır.
- Müftülükçe cami imamları aile içi bilgilendirme çalışmaları düzenlenmiştir. Sağlık grup başkanlığınca hizmet içi ve halk eğitimleri verilmiştir.
- Milli eğitim Müdürlüğünce okullarımızda kültür, edebiyat, basın ve yayın iletişim kulüpleri, tiyatro kulüpleri üstlenilmiştir.

Eyren Belediye Başkanlığı:

- Belediye ait telefonlar ilgili kişiler için 24 saat hizmetlerine sunulmuştur.
- Konu hakkında yürürlükte bulunan tüm kanun ve yönetmelikler ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilerek konu hakkında gerekli bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır.
- Belde cami imamları tarafından Cuma hutbelerinde konu hakkında vaazlar verilmiştir. Sağlık ocağındaki görevli ebeler tarafından gerek sahada gerekse sağlık ocağına gelen hastalara konu hakkında bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır. Ortak çalışmaları vasıtasıyla belde halkı ve mahalle muhtarlarına yönelik bilgilendirme toplantıları düzenlenerek konu hakkında olası şikâyetlerin hızlı bir şekilde değerlendirilebilmesi için irtibat telefonları ve danışmanlık hizmetleri verilmektedir.

Alaca Belediye Başkanlığı:

- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünce oluşturulan Web sitesinde yayımlanan projeler takip edilmekte, İlçede bulunan ilgili kurumlarca bu doğrultuda çalışmalar yürütülmektedir.
- 2006/17 sayılı Genelge kapsamında, İlçe Müftülüğünce Cuma vaazlarında ilçe halkına yönelik bilgilendirmeler yapılmıştır. Milli Eğitim Müdürlüğünce liselerde kamera sistemi kurulmuş, İlçede her okulda bu konuyla ilgili bir komisyon kurulmuş olup, bu komisyon; öğrenci, velileri ve rehber öğretmenleri ile işbirliği yaparak toplantılar yapılmakta, öğrenciler ve veliler bilgilendirilmektedir.
- İlçe Emniyet Müdürlüğü ve Jandarma Komutanlığınca gerekli çalışmaları devam etmekte olup, bugüne kadar İlçede ciddi olarak kaydedilen çocuk ve kadınlara yönelik şiddet veya töre ve namus cinayeti olmamıştır. Bu tarz vakalar olduğu takdirde ilgili yasa gereğince çalışmalar yapılacaktır. İlçede alınan duyum ve ihbarlar doğrultusunda Kaymakamlık görevlilerince tespit edilen sorunlu ve şiddete eğimli aileler vakıf elemanlarınca ziyaret edilmekte, ekonomik sorunları ve sosyal ihtiyaçları giderilmektedir. İlçe de bulunan okullarda öğretmenler vasıtası ile 6000'e yakın öğrencinin velisi evlerinde ziyaret edilmiş, velinin okula ve çocuğunun sorunlarına duyarlı davranması yönünde telkinde bulunulmuş, öğrencilerin sosyal, psikolojik durumlarının tespiti için formlar geliştirilmiştir.
- Ev ziyaretlerinin her yıl yapılması amaçlanmıştır.
- İlçede faaliyet gösteren yerel basınla irtibata geçilmiş olup, Yerel basından halkın bu konularda halkı bilgilendirmeye yönelik çeşitli yayımlar ve makaleler hazırlatılması istenmiştir.2009 yılında da çalışmalar sürdürülecektir.

Dodurga Belediye Başkanlığı:

- İlçe sınırları içerisinde bu güne kadar Töre/Namus cinayetleri işlenmemiş olup, konu ile ilgili olarak kurumlara yapılan yazılı ve sözlü müracaatlar dikkate alınıp, olası töre/namus cinayetleri en hızlı şekilde çözüme kavuşturulacaktır.

- Konu ile ilgili olarak İlçe Müftülüğünce halkın bilinçlenmesi amacıyla eğitim amaçlı bilgilendirme yapılması, Milli Eğitim Müdürlüğünce okullarda resim, kompozisyon ve seminer düzenlenmesi sağlanmıştır.

Laçın Belediye Başkanlığı:

- İlçe İnsan Hakları Kurulunda konu görüşülerek gerekli faaliyetlerle ilgili çalışmalar başlatılmıştır.

- Kadınların gelişim ve psikolojisi gibi konularda uzman kişilerce danışmanlık hizmeti vermek ve halkı bilinçlendirmek için seminerler yapılmasına zemin hazırlanmıştır.

- İlçe müftülüğünce töre ve namus cinayetlerinin önlenmesi konusunda hutbe ve vaazlar verilmektedir. Özel sohbetlerde de konu işlenmektedir.

- Özellikle ekonomik yönden geri kırsal bölgelerde kız çocuklarının okullarına devamsızlıkları üzerine titizlikle durulmakta olup devamlı takipleri yapılmaktadır.

Boğazkale Belediye Başkanlığı:

- Konu hakkında yürürlükte bulunan tüm kanun ve yönetmenlikler ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilerek konu hakkında gerekli bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır.

- İlçe dahilinde bulunan tüm kurumlar konu ile ilgili kendi görev alanlarında hizmet verdikleri birimlere yönelik bilgilendirme çalışmaları yapmaktadırlar.

Tuğlu Belediye Başkanlığı:

- 4320 sayılı yasa hakkında aileler bilinçlendirilmiştir.

- Okul Aile Birliği toplantıları ve toplu oturularda bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır.

- Büro kurma, afiş ve ilan hazırlama, şiddetin yanlışlığı ile ilgili ilan ve afişler hazırlanmıştır.

İskilip Belediye Başkanlığı:

- İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından rehber öğretmenler ile yapılan toplantıda, okullarda görülen mevcut şiddet olayları tespit edilerek çözüm önerileri getirilmiş olup, gerekli eğitimlerin verilmesi kararlaştırılmıştır.

- Emniyet ve Jandarma birimlerinde görevli personele konu ile ilgili seminer verilmiştir.

- İlçe camilerinde vaaz ve hutbelerde halk konu ile ilgili olarak aydınlatılmıştır.

- Maddi durumu olmayan ailelere gıda ve yakacak yardımları yapılması yönünde girişimler başlatılmıştır. Zorunlu eğitim sekiz yıl olup, İlçe genelinde tüm çocukların yararlanması için gerekli tüm tedbirler alınmıştır. İlköğretimin zorunlu olması nedeniyle bu zorunluluğun ihlali durumunda ilgililer hakkında yasal prosedür titizlikle işletilmektedir.

- Özellikle kız çocuklarının okullaşma oranlarının artırılmasına yönelik olarak yapılan kampanyalardan Haydi Kızlar Okula Kampanyasında süreklilik sağlanmıştır. İlçemiz Halk Eğitim Merkezinde kadınlara yönelik olarak eğitim verme çalışmaları yapılmaktadır. Sivil toplum kuruluşları ile işbirliği sağlanarak söz konusu merkezlerinde okur-yazarlık, kadının insan hakları, toplumsal cinsiyet rolleri, özgüven gibi kadına yönelik güçlendirici çalışmalar yapılmaktadır.

- İlçe Müftülüğünce kadına yönelik şiddetin önlenmesi konusunda hutbe ve vaazlarla cemaatin aydınlatılması için gerekli bilgiler ve açıklamalar yapılmıştır.

- Belediye başkanlığı bünyesinde yer alan ve kısa zaman önce özelleştirilen yaşlı hizmet birimi tarafından açılan Kadınlar Şefkatevinin nitelik ve nicelik açısından Avrupa Birliği Standartlarına uygun hale getirilmesi için imkanlar seferber edilmiş ve söz konusu binanın şiddete maruz kalan kadınlara en iyi şekilde hizmet verebilecek kapasiteye getirilebilmesine çalışılmıştır. Söz konusu merkez nitelik ve nicelik bakımından standartlara uygun olarak inşa edilmiştir. İki katlı olan ve toplam 250 metrekarelik bir alan üzerinde bulunan merkez 14 yatak kapasiteli olarak düzenlenmiştir.

- Kadına yönelik şiddet konusunda zararlı gelenek ve göreneklerin tespit edilerek buna yönelik tutum ve davranış biçimlerini değiştirmelerin sağlayıcı eğitim programları ile ilgili olarak milli eğitim müfredatı kapsamında okullarımızda eğitim ve öğretimi yapılmaktadır.

- Okullarımız tarafından ana baba eğitimleri düzenlenmekte olup aile içi şiddet, çocuk hakları ve çocuk eğitimi konularında ana babalara gerekli eğitimler verilmektedir.

- İlçe Müftülüğünün toplantılarında müftülük görevlilerine ve çok sayıda erkek çalışan istihdam eden kuruluşlarda kadına yönelik şiddet konusunda erkeklere yönelik zihniyet dönüşümünün sağlanması için gerekli bilgiler verilmiştir. Bu dönüşümün sağlanabilmesi için gerekli çabanın sarf edilmesi talebinde bulunulmuştur.

- Şiddete uğrayan kadınların başvurabilecekleri kadına yönelik bilinç yükseltme eğitim konusu mevcut kız kuran kursu öğrencilerine anlatılmış ve yapacakları programda konuya ağırlık verilerek kadınların bilinçlenmesi konusunda yardımcı olunması istenmiştir.

İl Sağlık Müdürlüğü:

- Sağlık kurumlarında çalışan sağlık personelinin kadına ve çocuğa yönelik şiddeti tanınması, tespit etmesi gerekli müdahaleleri yapabilmesi ve şiddete uğrayan kadınları uygun kuruluşlara yönlendirmeleriyle ilgili bilgilendirici eğitimler birinci basamak sağlık kuruluşlarında görev yapan tüm doktor ve yardımcı personele verilmiştir.

- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Aile İçi Şiddetle Mücadele El kitabının 140 adedinin birinci ve ikinci basamak sağlık kuruluşlarına dağıtımı yapılmıştır.

Planlanan Çalışmalar:

Sungurlu Kaymakamlığı:

- Yapılmakta olan bu çalışmalar 2009 yılı içerisinde de sürdürülmesi planlanmaktadır.

Tuğlu Belediye Başkanlığı:

- İlan ve afişlerin asılması ve bilgilendirme yapılması,
- Okul aile birliği toplantıları, ev toplantıları, sosyal ve ekonomik konuda görüşmeler yapılması,

- 4320 sayılı yasa hakkında aileyi bilinçlendirme çalışmaları yapılması,

- Büro kurulması, afiş ve ilan hazırlanması, şiddetin yanlışlığı ile ilgili ilan ve afişler hazırlanması planlanmaktadır.

Uğurludağ Kaymakamlığı

- Milli Eğitim Müdürlüğünce mevzuatın incelenmesi, Müftülükçe camilerde vaaz ve hutbeler verilmesi, İlçe emniyet amirliği ve sağlık grup başkanlığınca töre ve namus cinayetleri konusunda halkımızı bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi, çevre incelemesi, anket çalışması planlanmıştır. Okullarda konuyla ilgili komisyon kurulması, halk eğitim ile birlikte ailelere konuyla ilgili seminer verilmesi, komisyonlar kurulması, töre ve namus cinayetlerinin çocuklar üzerindeki etkileri anlatılması, ilçe müftülüğü ile ortak çalışmalar yapma broşür hazırlanması, ilçe müftülüğünce cami görevlilerinin de çalışma kapsamına alınması planlanmıştır.

- Sağlık Grup Başkanlığınca töre ve namus cinayetlerinin hukuka aykırılığı eğitiminin verilmesi, töre ve namus cinayetlerinin önlenmesine yönelik eğitim verilmesi, şiddet mağduru kadınların sosyalleştirilmesi, hizmette öncelik tanınması hedeflenmiş, kütüphane memurluğunca, müftülük ile ortak çalışmalar yapılması, medeni kanun eğitimi yapılması planlanmıştır.

Evren Kaymakamlığı

- Yürürlükte bulunan kanun ve yönetmelikler çerçevesinde çocuk ve kadınların daha etkin bilgilendirilmesi,

- Konu hakkındaki şikayetlerin hızlı ve doğru şekilde değerlendirilmesi, konuya en hızlı şekilde müdahale edilebilmesi için ihbar ve şikayet telefonları ile danışma birimlerinin oluşturulması,

- Belde halkı ve mahalle muhtarlarına yönelik bilgilendirme toplantıları düzenlenerek konu hakkında olası şikayetlerin hızlı bir şekilde değerlendirilebilmesi için irtibat telefonları ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesi,

- Yürürlükte bulunan kanun ve yönetmelikler çerçevesinde çocuk ve kadınların daha etkin bilgilendirilmesi,

- Konu hakkındaki şikayetlerin hızlı ve doğru şekilde değerlendirilmesi, konuya en hızlı şekilde müdahale edilebilmesi için ihbar ve şikayet telefonları ile danışma birimlerinin oluşturulması,

- Belediye sağlık ocağı, camiler, ilköğretim okulları ve sivil toplum kuruluşlarının koordineli bir şekilde işbirliğine gitmeleri planlanmıştır.

Laçın Kaymakamlığı

-Kolluk kuvvetleri, belediye, müftülük ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katılımı ile bir komite oluşturulacaktır.

- Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğünce açılacak olan kurslarda töre ve namus cinayetleri ile ilgili seminerler düzenlenecektir.

Boğazkale Kaymakamlığı

- Şikâyetlerin hızlı ve doğru bir şekilde değerlendirilmesi, konuya en hızlı şekilde müdahale edilebilmesi için ihbar ve şikâyet telefonları ile danışma birimleri oluşturulacaktır.

- Belediye Başkanlığı, Özel İdare Müdürlüğü ve İlçe Jandarma Komutanlığının ortak çalışmaları vasıtasıyla akşam saatlerinde ve hafta sonlarında köy ziyaretleri yapılarak muhtar nezdinde rastgele seçilecek köy hanesinde vatandaşlarla yüz yüze bilgilendirme ziyaretleri yapılacaktır.

- Yürürlükte bulunan kanun ve yönetmelikler çerçevesinde kişi ve kuruluşların daha etkin bilgilendirilmesi amaçlanmaktadır.

Dodurga Kaymakamlığı

- İlgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla koordineli olarak çalışma yapılması sağlanacaktır.

Alaca Kaymakamlığı

- İlçede bulunan ilgili kurumlarca, aile içi şiddet, kadın istihdamı kadın ve eğitim, kadın ve sağlık, kadına yönelik şiddet, kadının siyaset ve karar mekanizmalarına katılımı, kadın istihdamının geliştirilmesi, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadınlara yönelik zararlı uygulamalar, şiddet, taciz, ihmal ve sömürünün azaltılması, vb. konularda ilçe halkı bilinçlendirilmekte ve bu yönde uygulama çalışmaları devam edilecektir.

- İlçede 2008 yılı içerisinde seminer, eğitim, şenlik, etkinlik, broşürlerle tanıtım, sloganlarla bilgilendirme vb. çalışmalar yapılmış, 2009 yılında da bu tür çalışmalara devam edilecektir.

İl Sağlık Müdürlüğü

- Yürütülmekte olan intiharı önleme çalışmaları kapsamında geliştirilen “acil servislerde intihar girişimlerine psiko-sosyal destek ve krize müdahale programı” kapsamında pilot hastane olan Çorum Devlet hastanesinde anılan program gereği eğitim faaliyetlerine devam edilmektedir. Eğitim çalışmalarında çeşitli kriz olgularının yanı sıra aile içi şiddet konusu da yer almaktadır. Program çerçevesinde ilimiz devlet hastanesi acil servislerinde hizmet sunan sağlık çalışanlarına kriz olguları, şiddet, aile içi şiddetin tanınması, gerekli müdahale ilkeleri ile hangi durumlarda krize müdahale birimlerine yönlendirme yapmaları hususlarında eğitilmeleri sağlanacak, sisteme yeni giren sağlık çalışanlarının eğitimleri pilot hastanede periyodik olarak aralıklarla devam edecektir.

- Kadına yönelik şiddet, töre, namus cinayetleri konusunda toplumumuzda duyarlılık yaratmak amacıyla yerel medya ile işbirliğine gidilerek konuyla ilgili yayınların yapılmasının sağlanmasına devam edilecektir.

Erzincan Valiliği

Yapılan Çalışmalar:

- Milli Eğitim Bak. Özel Eğitim Rehabilitasyon Ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2006/26 sayılı genelgesi gereği Rehberlik Araştırma Merkezi bünyesinde "Şiddeti Önleme Ekibi" kurulmuş ve çalışmaları devam etmektedir.
- Okullarda güvenli ortamın sağlanmasına yönelik koruyucu ve önleyici tedbirlerin artırılmasına ilişkin işbirliği protokolü gereği İl Yürütme Kurulu oluşturulmuştur.
- İl Yürütme Kurulu tarafından alınan kararlar çerçevesinde Erzincan İli Şiddet Eylem Planı hazırlanmış ve program doğrultusunda okullarda çalışma ekibi oluşturulmuştur. Konuyla ilgili konferanslar verilmiştir. Mor çatı Kadın Sığınağı Vakfı gibi kadın kuruluşları hakkında öğrencilere bilgi verilmiş, süreli yayınları ve medyayı takip etmeleri tavsiye edilmiştir.
- Aile içi şiddet konularında okul rehberlik servisi çalışmalar yapmıştır.
- Personele mevzuat hakkında bilgi verilmiştir.
- Milli Eğitim, Sağlık ve Emniyet Müdürlükleri ile Jandarma, sivil toplum kuruluşları ve diğer meslek grupları görevlilerine hizmet içi eğitimler verilmiştir.
- Müftülük tarafından toplumu bilinçlendirme için vaazlar verilmiştir.
- Zararlı gelenek ve görenekler tespit edilerek, kişilerin davranış şekillerini değiştirmelerini sağlayıcı eğitim programları hazırlanmıştır.
- Belediye panolarına afişler asılmış ve CD gösterimi yapılmıştır.
- Diyanet İşleri Başkanlığınca İl Müftülükleri bünyesinde Erzincan İl Müftülüğünce Aile İrşat ve Rehberlik Bürosu Hizmete girmiştir. Bu çerçevede kadına karşı şiddet ve ayrımcılık vb. konularda üniversitelerden gelen öğretim üyelerince eğitim verilmiştir.

Planlanan Çalışmalar:

- Kadına yönelik şiddet konusunda yapılacak çalışmalarla ilgili Emniyet Müdürlüğü ve Jandarma Komutanlığındaki personele yönelik eğitim düzenlenmesi planlanmıştır.
- 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi doğrultusunda 2007 yılında yapılan- başlatılan çalışmaların bu yılda devam edilmesi sağlanacaktır.
- Karakollara bağlı köylerde kadın hakları konusunda konferansların verilmesi, liselerde şiddetin önlenmesine yönelik eylem planının hazırlanması, ihtiyaç duyan öğrenci ve velilere yönelik müşavirlik hizmetinin verilmesi planlanmıştır.
- Ekonomik geçim sıkıntısı çeken aileler, zihinsel engelli bireyi olan aileler ve eğitim alamamış ailelerin tespit edilmesi ve bu ailelere bilgilendirme çalışmaları yapılması planlanmaktadır. Fen Edebiyat Fakültesinde Aile ve Kadın konulu öykü ve karikatür yarışması tertip edilmiştir.
- Töre ve namus cinayetlerinin önlenmesi kapsamında törenin ağırlıkta olduğu bölge ve ailelerin tespiti planlanmıştır.
- 2008 yılında başlatılan çalışmaların 2009 yılında da devam edilmesi planlanmaktadır.
- Okumak isteyip de okuma imkânı olmayan çocuklarımızın tespit edilip, eğitimlerine destek verilmesi, kimsesi olmayan kadınlara maddi destek sağlanması hedeflenmektedir.

İstanbul Valiliği

Kadının Statüsü Birimi

Yapılan Çalışmalar:

- Hürriyet Gazetesi ve Valilik işbirliği ile uygulanmasına karar verilen ve Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen "**Kadınlara Yönelik Şiddetle Mücadele Projesi**" uyarınca; Proje Danışma Kurulu tarafından, şiddet mağduru kadınların veya olaya tanık olan duyarlı kişilerin ihbar ve müracaatlarını acilen iletebilecekleri, yardım ve yönlendirme hizmeti alabilecekleri, 24 saat çalışacak "**Acil Yardım Hattı**" projesi oluşturulmuş, bu proje kapsamında İstanbul'da Emniyet ve Jandarma görevlilerine eğitimler verilmiş olup uygulamada mağdur ve yetkililerin bilgi eksikliği ve kurumlar arası iletişim sorunları nedeniyle meydana gelen hizmet aksamalarında koordinasyonunun sağlanması amacıyla **27 Kasım 2008 tarihinde Valilik Mavi Salon'da** Acil Yardım Hattı ve Töre/Namus Cinayetlerinin Önlenmesi, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Komite Toplantısı yapılmıştır.

- İstanbul Valiliği İnsan Hakları İl Masası, Kadının Statüsü Birimi ve Ar-Ge Kurulu'nun organize ettiği "**Kadının İnsan Hakları İhlallerini Önlemeye Yönelik Kurumsallaşma Arayışları**" konulu bir çalıştay düzenlenmiştir.

- Söz konusu çalıştay, İstanbul'daki ilgili Kamu Kurum ve Kuruluşları, Üniversiteler ve Sivil Toplum Kuruluşlarından temsilcilerin katılımıyla 04.03.2009 tarihinde tam gün çalışmayla gerçekleşmiş, toplantıya kamu kurumlarından ve sivil toplum kuruluşlarından 80 kişinin katılımı sağlanmıştır.

- Yapılan çalıştay sonucunda; İstanbul Valiliği İl İnsan Hakları Kurulu bünyesinde oluşturulması planlanan "**Kadın-Erkek Eşitliği Komisyonu**"nun kurulması kararlaştırılmış olup, Kadının İnsan Hakları İhlalleri konularında değerlendirme yapılmıştır.

- Ayrıca, Temel İnsan Hakları, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesindeki Temel Haklar, İnsan Hakları İl ve İlçe Kurullarının işlevi, Aile İçi Şiddet ve TCK'daki düzenlemesi, 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği konularında, 05.03.2009 tarihinde ilgili konularda İlçe Yazı İşleri Müdürleri ve İlçe İnsan Hakları Danışma Masası görevlilerine yönelik eğitim toplantısı düzenlenmiştir. 75 kamu personelinin bu toplantıya katılımı sağlanmıştır.

- 25.03.2009 tarihinde İstanbul Tapu ve Kadastro II. Bölge Müdürlüğü Konferans Salonunda İstanbul Tapu ve Kadastro II. Bölge Müdürlüğünde müdür kadrosunda görevli personele yönelik Medeni Kanun, Kadın Hakları ve Aile Konutu Şerhi konularında seminer düzenlenmiştir.

- Valiliğin Kadının Statüsü Birimi tarafından "Medeni Hukuk, Ceza Hukuku ve 4320 sayılı Aileyi Koruma Yasası" bağlamında 04-15 Nisan 2009 tarihleri arasında "**Kadın Hakları**" konularında Valilikteki Kadın Personele yönelik eğitim toplantısı düzenlenmiştir.

Planlanan Çalışmalar:

- SHÇEK bünyesinde hizmet veren "183 Aile, Çocuk, Kadın ve Sosyal Hizmet ve Özürlü Çağrı Merkezi"nin daha işlevsel kılınarak 24 saat ulaşılabilecek şekilde personel görevlendirilmesine ve personele ait iletişim bilgilerinin genel kolluk kuvvetlerine bildirilmesine karar verilmiştir.

- Şiddet mağduru kadınlar kolluk kuvvetlerine başvurduğunda 4320 sayılı Ailenin Korunmasına dair Yasa gereği ücretsiz avukat ve danışmanlık hizmetleri sunulacaktır.

- Kadın sığınma evi bulunmayan yerlerde, mağdurların sığınmalarının sağlanacağı otel, pansiyon vb. yerlerin adres bilgileri konusunda kolluk kuvvetlerinin bilgilendirilerek gizlilik esaslarının uygulanması sağlanacaktır.

- Sivil toplum kuruluşları tarafından kurulmuş ve kurulacak olan bağımsız kadın sığınma evi ve kadın danışma merkezlerini açma ve işletme girişimleri yerel yönetimler ve İl Özel İdareleri tarafından mali destek de dahil olmak üzere çok yönlü desteklenecektir.

Sakarya Valiliği

Yapılan Çalışmalar:

- Sakarya Barosu ile Türk Ceza Hukukunda kadın ve aileyi koruyan mevzuatın ortak etüdü yapılmış ve gerekli broşürler hazırlanarak, anons çalışmalarına başlanmıştır.
- Kadın sığınma evi için diğer kuruluşlarla görüşmelere başlanmıştır.
- Konu cami görevlilerine ve öğreticilere anlatılmış ve kadınlara uygulanan şiddetin cezai yönü toplantılarda anlatılmıştır.
- İlçede mevcut esnaflara ait dükkânların vitrinlerine yazılı duyuru ilanları ile birlikte iki adet sanal ışıklı yazılımla halkı bilinçlendirme suretiyle çalışma faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
- Toplum bilinçlendirmek için çalışmalara başlanmış olup konular din görevlileri tarafından vaaz, hutbe ve cami derslerinde işlenmiş, veli toplantılarında konu ile ilgili bilgi verilmiştir.
- Kadın ve çocuklara yönelik şiddetin önlenmesi çerçevesinde ilan ve duyurular yapılarak belde halkı bilinçlendirilmeye çalışılmış, ayrıca belediyeye ait hizmet binasının bir kısmının kadın sığınma evi ve 1 adet lojmanın hayata geçirilmesi çalışmaları devam etmektedir.
- Emniyet, Belediye, Müftülük ve sivil toplum kuruluşları temsilcileriyle bir komite oluşturulması için çalışmalar başlatılmıştır.
- Aile İçi Etkili İletişim ve Koruyucu Ruh Sağlığı konulu eğitim verilmiştir. Evlenme başvurusunda bulunanlara şiddet karşıtı bilinçlendirici görsel CD, kitap kılavuz ve broşür dağıtılmış olup şiddete maruz kalan kadınların psikolojik destek almaları sağlanmıştır.

Planlanan Çalışmalar:

- Danışma Merkezinde önleyici, koruyucu, tedbirlerinin alınması için çerçeve planlarının yapılması planlanmaktadır. Ayrıca, şiddete uğrayan kadınlara başvuracakları bir rehberlik ve danışmanlık hizmetinin kurulması için çalışmalarına başlanacaktır.
- Çalışmaların daha da geliştirilerek kadınların ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda etkin hale gelmeleri ve eğitim düzeylerini geliştirmek için birimler oluşturulması ve bu konuda sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yapılması planlanmaktadır.
- 2009 Eylül ayında yoksul ailelere yönelik çalışmaları planlanmakta olup, çiftlere yönelik seminer hazırlanmaktadır.
- Kadın ve çocuğa yönelik camilerde vaaz ve hutbe uygulamalarına devam edilecektir.

Yozgat Valiliği

Yapılan Çalışmalar:

- İl Koordinasyon Komitesi. 20.04.2009 tarihinde Vali Yardımcısı Başkanlığında toplanmıştır.
- Söz konusu toplantıda;
  - Çocuk ve kadınlara yönelik şiddet hareketleri ile töre ve namus cinayetlerinin önlenmesi kapsamında kolluk kuvvetleri ile diğer birimlerinin üzerlerine düşen hizmetleri yerine getirmesine titizlikle devam edilmesine,
  - Belediye Başkanlığı, Kolluk Kuvvetlerinin (Jandarma,Emniyet) yapmış olduğu çalışmalarını yılın Ocak-Nisan-Temmuz-Ekim aylarının ilk haftasında 3'er aylık dönemler halinde İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne göndermelerine, işbirliği içerisinde

bulunulan diğer kurumların ise önemli gördükleri hususları ve istatistik bilgilerinin İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne yazılı olarak bildirmelerine,

- İlgili kurum ve kuruluşlarda kadın ve çocuklara yapılacak işlemlerde görevli personelin isim ve iletişim bilgileri yer alacak şekilde tespit edilmesi, atama yer değiştirmelerde bu bilgilerin güncellenmesi ve ilgili kurumlara bildirmesine,
- Sosyal Hizmetler alanında görev yapan Uzman kişilerin 7 gün 24 saat Esası üzerinden görevlendirilmelerine ve belirlenen kişilerin isimlerin her ay başında Kolluk Kuvvetlerine(Emniyet ve Jandarma) bildirilmesine devam edilmesine ve görevli meslek elemanlarının değişen ev ya da cep Telefonlarının güncel tutulmasına,
- Şiddete maruz kalan kadınların işe, yol vb. giderlerinin Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından karşılanmasına devam edilmesine,
- Belediyeye bağlı Kadın Konukevinde kalmakta olan kadın müracaatçıların eğitilmeleri vb. konularda bilgilendirilmeleri amacı ile Sosyal Çalışmacı görevlendirilmesine,
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan “Kadına Yönelik Şiddete Son verelim” broşürünün sadeleştirilerek Yozgat İline ait bir broşür hazırlanmasına; Polis Merkezleri, Jandarma Komutanlığı, Okullarda dağıtılması konusunda Milli Eğitim Müdürlüğü, Emniyet Müdürlüğü, Jandarma Komutanlığı ve İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğünün işbirliği içerisinde bulunmalarına,
- Kadına yönelik şiddet konularında eğitim amaçlı panel, konferans, toplantı düzenlemek amacı ile, Bozok Üniversitesi, Milli Eğitim Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü ile İl Müftülüğünün işbirliği içerisinde olmalarına,
- Belediye ve İl Özel İdaresi tarafından hazırlanan bütçelerde toplumda kadının statüsünün yükseltilmesi ve eğitilmesi ile ilgili projelere ağırlık verilmesi hususunda daha fazla ödenek ayrılmasına,
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün hazırlamış olduğu spot filmlerinin kamu kurum ve kuruluş personeline, Oda Birlik ve Sivil Toplum üyelerine gösterilmesinin devamına,
- İl Jandarma Komutanlığında Er ve Erbaşlara yönelik 'Aile İçi Şiddete Son' konulu sunumun üçer aylık dönemlerde uygulanmasına devam edilmesine,
- Emniyet Müdürlüğü ile işbirliği yapılarak; Kadın Polislere yönelik Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı(KİHEP)'nin uygulanmasına,
- Yozgat Üretici Kadınlar Derneği'nin Kadınların Psikolojik ve Sosyal sorunlarına, yönelik Kadın Danışma ve Dayanışma Merkezi veya bir lokal açılması konularında proje hazırlamalarına destek olunmasına,
- Kadın ve çocuklara yönelik olarak yapılan çalışmaların gizlilik içerisinde yürütülmesine dikkat edilmesine,
- Toplantıda alınan kararların İlçe Kaymakamlıkları ve ilgili Müdürlüklere titizlikle takip edilmek üzere gönderilmesine,
- İlçe Kaymakamlıklarının bu konulardaki çalışmalarını Değerlendirme Raporları olarak sekreteryaya görevi yürüten kurum olan İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne göndermelerine,

karar verilmiştir.

- İl Koordinasyon Komitesi. 16.06.2009 tarihinde Vali Yardımcısının Başkanlığında toplanmıştır. Alınan kararlar şu şekildedir:

- İlgili kurum ve kuruluşlarda kadın ve çocuklara yapılacak işlemlerde görevli personelin isim ve iletişim bilgileri güncellenerek ilgili kurumlara gönderilecektir.

- Şiddete maruz kalan kadınlara ücretsiz avukat sağlanacak ve danışmanlık hizmetleri sunulacaktır.

- Belediyeye bağı Kadın Konukevinde kalmakta olan kadın müracaatçıların bilgi ve bilinç düzeylerini geliştirmelerine yardımcı olmak üzere Sosyal Çalışmacılar eğitim verecektir.
- “Aile İçi Şiddet” konulu broşür dağıtılacaktır ve “ Kadına Yönelik Şiddet” konularında ilgili kuruluşlarla işbirliği ve yardımlaşma yapılacaktır.
- Belediye ve İl Özel İdaresi tarafından hazırlanan bütçelerde Toplumda Kadının Statüsünün yükseltilmesi ve eğitilmesi ile ilgili projelere ağırlık verilerek daha fazla ödenek ayrılmasına karar verilmiştir.
- Kadın ve çocuklara yönelik yapılan çalışmalarda gizlilik esas alınmıştır.
- Toplantıda alınan kararlar ilgili birimlere gönderilmiş ve yapılan çalışmalar İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne rapor olarak sunulmuştur.
- Koordinasyon ve işbirliğinin sağlanabilmesi için Kurul Başkanının uygun göreceği 2009 yılı Eylül Ayı içerisinde görevli personelin toplanmasına karar verilmiştir.

KAYMAKAMLIKLAR

Halfeti Kaymakamlığı

Yapılan Çalışmalar:

- Sağlık Grup Başkanlığı tarafından yapılan çalışmalarda, kadınlara yönelik aile içi şiddet tespit edilememiş ve konu ile ilgili Sağlık ocaklarına bilgi verildiği belirtilmiş olup bundan sonra bu konu üzerinde titizlikle durulacağı karara bağlanmıştır.
- İlçe Emniyet Amirliği tarafından yapılan çalışmalarda, kadınlara yönelik şiddet hareketleri ile Töre ve Namus Cinayetleri ile ilgili şikayetçi bulunmadığı, müracaat olduğu takdirde çocuk ve kadınların koruma altına alınacağı ve gerekli kurumlara bilgi verileceği konusunda personelin bilgilendirildiği belirtilmiştir.
- İlçedeki İlk ve Orta dereceli Okullar ile Halk Eğitim Merkezi Bünyesindeki kurslarda konu ilgili gerekli bilgilendirmenin yapıldığı ve derslerde öğrencilerimizin ve halkımızın bilgilendirilmesi konusunda talimat verildiği ve gerekli çalışmaların devam ettiği belirtilmiştir.
- İlçe Müftülüğünün Cami Derslerinde konuya geniş yer verilerek kadın ve çocuklara yönelik şiddetin önlenmesi, töre ve namus cinayetlerinin İslam'da yerinin olmadığı, konu ile ilgili Kuran-ı Kerimdeki ayetlerden açıklama yapıldığı belirtilmiştir.
- Aile içi birlik ve beraberlikten bahsedildiği, sorunların şiddetle değil karşılıklı anlayışla çözülmesinin daha uygun olduğunun vaazlarda anlatıldığı, cami görevlilerinin gençlere yönelik çalışmalara ağırlık verildiği ve gençlerin bu türlü olaylardan uzaklaştırılmaları konusunda uyarılmışlardır.
- İlçe Müftülüğü tarafından camilerde ailede birlik ve beraberliğin milletimiz için çok önemli olduğu, şiddet uygulayan ailelerin çocuklarının toplumda sorunlu birer birey olacağı sohbetlerde anlatıldığı ve konu üzerinde hassasiyetle durulduğu belirtilmiştir.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Yapılan Çalışmalar:

- Kadın hakları kavramının belli bir döneme ait olarak kullanılmadığı ve bu hak mücadelesinin uzun süren dönemlerde elde edildiğinin vurgusu Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersleri içeriğinde yer almaktadır.
- Aşamalı olarak gerçekleştirilen program geliştirme ve yenileme çalışmaları kapsamında ortaöğretim tarih dersinde cinsiyet eşitliğini sağlamak açısından kadının konuma yönelik açıklamalar, kazanımlar ve etkinlikler yer almaktadır. Bu anlayış 2007 yılında hazırlanan Tarih Dersi Öğretim Programının amaçları arasında "Tarihin sadece siyasi değil, ekonomik, sosyal ve

kültürel alanları kapsadığını fark ettirerek hayatın içinden insanların da tarihin öznesi olduğu bilincini kazandırmak" ifadesi ile yer almaktadır. 2008-2009 eğitim-öğretim yılından itibaren tarih dersi öğretim programı kademeli olarak uygulanmaya başlanmıştır. Bu dersin genel amaçlarında kadının da erkek gibi tarihin öznesi olduğu vurgusu yapılmıştır. Ayrıca öğretmenlere yönelik hazırlanan "Programın Uygulanmasına Yönelik Açıklamalar" başlığında "Medeniyetlerin ve kültürlerin oluşumunda kadın ve erkeğin katkısına ve tarihin öznesinin "insan" olduğuna dikkat edilmelidir." uyarısı yer almaktadır.

- 9. Sınıf "İlk Türk Devletleri" ünitesinde "GökTürk Devleti'nin siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik yapısını açıklar." kazanımı "Türk toplumunda kadının konumuna değinilecektir." açıklaması ile birlikte işlenecektir. (Ortaöğretim Tarih 9. Sınıf, MEB Yayınları, Ankara 2008, s. 89)

- 10. Sınıfta; "Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600)" ünitesinde "Osmanlı eğitim sisteminin temel özelliklerini ve işleyişini kavrar." kazanımı Osmanlı eğitim sisteminin temel özellikleri ve işleyişi konusunda etkinlikler yoluyla "harem" kurumunun eğitim boyutuna vurgu yapılması istenmiştir.

- "En Uzun Yüzyıl (1800-1922)" ünitesinde "Osmanlı toplumunda meydana gelen değişimleri analiz eder" kazanımında Osmanlı Devleti'nde kadının konumundaki değişimi vurgulanacaktır. Ayrıca yine bu kazanımda kadınlar tarafından gerçekleştirilen yayın faaliyetlerine yer verilecektir. Bu dönem için önerilen etkinlik 2009 yılından itibaren Türk liralarda da resmi kullanılan Fatma Aliye'nin dilinden kendi hayatı ve dönemine ait bilgiler anlatılmasıdır. Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi dersinin kapsadığı dönemde dikkate alınarak kadın hareketinin ortaya çıkışı ve gelişmesi "Yumuşama Dönemi" ünitesinde dünyadaki kadın hareketi, "Küreselleşen Dünya" ünitesinde ise Türkiye boyutu ile etkinlik örnekleri ile verilmiştir.

- Halk Eğitim Merkezlerinde koruyucu/önleyici hizmetlerin yaygınlaştırılması amacıyla yürütülmekte olan "Benim Ailem, Anne Çocuk Eğitim Programı ve Baba Destek Eğitim Programları" ile farkındalık yaratma ve zihniyet dönüşümünün sağlanması ile risk önlemeye yönelik çalışmaların gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

- Hayat boyu öğrenme kapsamında, ana-baba-çocuk eğitiminin etkinliğinin artırılması için her türlü kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapılması; meslek edindirme kurslarında kadın hakları konularına yer verilmesi; erken evlilik, çok eşlilik, kumalık, başlık parası, berdel, aile içi şiddet, fiziksel şiddet, sözel şiddet, cinsel şiddet gibi konularda kursiyerlerin bilinçlendirilmesi; temel düzeyde evlilik yeterlikleri ile sorumlulukların kazandırılması amacıyla aile eğitimine ağırlık verilmesi; kadın erkek eşitliğini görmezden gelen ya da zedeleyen anlayışları ortadan kaldırmak amacı ile kadınların sosyal aktivitelere katılımını sağlayıcı, yönlendirici, tanıtıcı bilgilere yer verilmesine özellikle hassasiyet gösterilmesi; aile içi iletişimin güçlendirilmesi, birlikte yaşama, vatandaşlık ve insan hakları konularında seminer ve konferans düzenlenmesi; işlevsel Yetişkin Okur Yazarlık Programı ile ilgili kursların yaygınlaştırılması; kalıcı veya geçici göç nedeniyle eğitimden mahrum çocukların eğitime kazandırılmasına yönelik velilerin bilinçlendirilmesi; anne çocuk sağlığı, aile planlaması, cinsel yolla bulaşan hastalıklar ve HIV/AIDS konularında toplumun bilinçlendirilmesi hedeflenmektedir.

- Daha önce kadının toplum ve aile içindeki statüsünün iyileştirilmesine yönelik olarak yapılan "Penceremde Umut" adlı 13 bölümlük televizyon programı 2008 yılı içinde TRT'de iki kez yayınlanmıştır. Aynı programlar Bakanlığımız web sayfası " İnternet Televizyonu" adlı bölümde de yayınlanmaktadır. 7-19 yaş arası çocukların şiddetten korunması amacıyla yönelik olarak hazırlanan 10 bölümlük televizyon programlarının senaryoları tamamlanmış olup, yapımlarının Haziran 2009 da bitirilmesi planlanmaktadır. Söz konusu programların bir bölümü kadına yönelik şiddete ayrılmış olup diğer bölümlerde de aile içi iletişim konularına yer verilmiştir.

- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretim programları, ders kitapları ve diğer ders araç gereçlerinde cinsiyet ayrımcılığı içeren resim, ifade ve benzeri tüm öğelerin çıkarılması

çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca öğretim programları, ders kitapları ve diğer ders araç ve gereçleri temel insan hakları, cinsiyet, ırk, dil, din, renk, siyasi düşünce, felsefi inanç, mezhep vb. konularda ayrımcılık içerip içermediği açısından da incelenmektedir. Bununla birlikte Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları Ve Eğitim Araçları Yönetmeliği'nin 31 Maddesi'nde ders kitaplarının 'Temel insan haklarına aykırılık taşımaması; cinsiyet, ırk, din, dil, renk, siyasi düşünce, felsefi inanç, mezhep ve benzeri ayrımcılık içermemesi gerekmektedir, ifadesi yer almaktadır.

- Kızlar ve erkekler için benimsenen farklı sosyalleşme biçimlerinin her iki cinsin tercihlerini etkilediği bilinmektedir. Bu tespitten hareket eden Millî Eğitim Bakanlığı, ders kitapları ve eğitim materyallerinde cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve kadına karşı ayrımcılığın engellenmesi amacıyla, ilgili kaynaklarda kadın-erkek ile kız ve erkek çocuklara ait bilgi, fotoğraf ve resimlerde sayısal ve niceliksel açıdan eşitlik sağlamaya çalışılmaktadır. Geleneksel olarak kadın için uygun görülen roller/işlerde (öğretmenlik, annelik hemşire, ev kadınlığı gibi) ya da önemsiz rollerde gösterilen kadınlar yerine, toplumda aktif olarak rol alan "başarılı kadın" vurgusuna yer verilmekte, erkeğin güçlü, başarılı, zeki, aktif ve bağımsız, kadının ise uysal, düzenli duygusal gibi özelliklerle tanımlanmasından kaçınılmaktadır.

- Fen ve teknoloji dersi öğretim programı uygulanırken; eğitim ve öğretim araçları ile öğrenme ortamlarında erkek çocukların lehine olan farkın giderilerek kız ve erkek çocuklara eşit oranda fen deneyimi edinme imkânı esas alınmaktadır. Ayrıca, cinsiyetler arasındaki işbölümünde kadın erkek, anne ve baba tarafından işlerin paylaşıldığı vurgusu yapılarak, kadınların kendi hakları için yapmış oldukları mücadelelerden bahsedilmekte, kadının toplumdaki konumunun değişmesinde nelerin ve kimlerin etkili olduğu, Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesinin (CEDAW) imzalanmasına neden ihtiyaç duyulduğu ve temel kanunlarda kadının insan haklarına yönelik değişikliklerin sebepleri gibi farklı konulara değinilerek, öğrencilere bilinç kazandırılmaya çalışılmaktadır.

- Yoksul aile çocuklarına verilen yatılı eğitim hizmetlerinin yanı sıra, ilköğretim kurumlarının 6, 7 ve 8. sınıfları ile genel ve mesleki teknik orta öğretim kurumları için bursluluk hizmetleri de verilmektedir. Bursluluktan yararlanabilmek için öğrencilerin, maddi bakımdan yoksun olması ve öğrencinin merkezi sistemle yapılan Devlet Parasız Yatılılık ve Bursluluk sınavını kazanması gerekmektedir.

- Bursluluk hizmetlerinin yanı sıra Sosyal Riski Azaltma Projesi (SRAP) kapsamında yürütülen "Şartlı Nakit Transferi" uygulaması ile, nüfusun en muhtaç kesimine dahil olan ailelerin çocuklarının, temel eğitim hizmetlerine tam olarak erişimini hedef alan bir sosyal yardım ağı oluşturmak amacıyla, Türkiye'nin her köşesinde Şartlı Nakit Transferi kapsamında karşılıksız eğitim yardımları yapılmaktadır.

- Okulu bulunmayan nüfusu az ve dağınık yerleşim birimlerinde bulunan ilköğretim çağındaki kız ve erkek çocuklar ile birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okullarda bulunan öğrencilerin daha kaliteli eğitim-öğretim imkânına kavuşturulması, eğitimde fırsat ve imkân eşitliğinin sağlanması, sekiz yıllık ilköğretimin yaygınlaştırılması amacıyla "Taşınabilir İlköğretim Uygulaması" yürütülmektedir. Taşınabilir İlköğretim uygulamasıyla 594.665 kız öğrencinin okula devamı sağlanmıştır.

- Okul öncesi programları ve ilköğretimde Hayat Bilgisi dersinde yaşam becerilerini geliştirmeye yönelik kazanımlar belirlenmiş ve buna yönelik etkinlikler tasarlanmıştır.

- Yürütülmekte olan "Eğitime %100 Destek Projesi" ile Türk Eğitim Sisteminin niteliksel ve niceliksel sorunlarının çözümünde devlet, özel sektör ve sivil toplum işbirliği ile okul binalarının, sınıf mevcutlarının, iç ve dış donanımın kalitesinde Avrupa Birliği'nin standartlarına ulaşmak ve eğitim sorunlarının çözümü için eğitimin her kademesinde (okul öncesi eğitimden yüksek öğrenime kadar) okul, bina ve eğitim materyalleri gibi fiziksel ihtiyaçları karşılamak hedeflenmektedir. Projenin başarısına katkı sağlamak amacıyla okul yaptırımlara uygulanan %5'lik vergi indirimi %100'e çıkarılmıştır.

- Eğitimin bir insan hakkı ve eşitlik, kalkınma, barış hedeflerine ulaşmak için bir araç olması nedeniyle kız ve erkeklerin eğitime eşit katılımını temin etmek hedefine ulaşmak amacıyla eğitim seferberliği başlatan Türkiye, kırsal kesimde okulu bulunmayan köy ve köy altı yerleşim birimlerinde bulunan ilköğretim çağ nüfusu ile yoksul ailelerin çocuklarının ilköğretim hizmetlerine kavuşturulmasını sağlamak amacıyla yatılı ilköğretim bölge okulları açmıştır. Yatılı İlköğretim Bölge Okulları (YİBO) uygulamasıyla kız öğrencilerin ağırlıklı olarak okula devam etmedikleri Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgelerinde, yörenin genel kültür yapısı da dikkate alınarak kız öğrencilerin okula devamları sağlanmıştır.

- Türkiye'de son 7 yıllık sürece bakıldığında, kız çocuklarının eğitim seviyesinde bir artış gözlenmekte, okul öncesi eğitimden başlayarak kız çocuklarının eğitim içinde daha fazla kalması çalışmaları sürdürülmektedir. Türkiye'de zorunlu olmayan okul öncesi eğitimde kız çocuklarının okullulaşma oranları, 2001 yılından 2006 yılına kadar üç kat daha fazla oranda artarak % 7,80'den %23,4'e ulaşmıştır. Okullulaşma oranının daha da artırılması ve kadınların bilinçlendirilmesi amacıyla kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliği ile "Benim Ailem", "7 Çok Geç", "Anne ve Çocuk Eğitimi Programı", "Baba Destek Eğitim Programı", "Okul Öncesi Eğitim Kampanyası", "Anne-Baba Çocuk Eğitimi Projesi", "Mobil Ana Okulu" gibi çalışmalar düzenlenmektedir.

- Mesleki ve teknik liselerin işgücü piyasasının ihtiyaçlarına cevap verecek biçimde düzenlenmesi, yeni teknolojik gelişmelere göre yapılandırılmaları ve ailelerin çocuklarını bu okullara göndermelerinin özendirilmesi önem taşımaktadır.

- Bu çerçevede, kamu kurum/kuruluşları, özel sektör ve meslek kuruluşlarıyla işbirliği yapılarak istihdam amaçlı projeler yürütülmekte, bu projelerle kadınların istihdamını artıracak mesleki eğitimleri almaları ve bu eğitimler neticesinde işe yerleştirilmeleri için faaliyetler sürdürülmektedir.

- Milli Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatındaki yöneticilerden, genel müdür (1), genel müdür yardımcısı (2), daire başkanı (9), şube müdürü (69) il milli eğitim müdür yardımcısı sayısı (3)tür.

Planlanan Çalışmalar:

- Aile içi şiddeti doğuran ve pekiştiren olumsuz tutum ve davranışların ortadan kaldırılması amacıyla, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik aile içi şiddet konularında toplumsal farkındalık yaratmak ve zihinsel dönüşüm sağlamak,

- Toplumsal cinsiyete ilişkin olumsuz rol modellerinin eğitim materyallerinden çıkarılması ve yerine olumlu-eşitlikçi rol modellerinin konulması kısa vadede hedeflenmektedir.

- Örgün ve yaygın eğitim programlarında toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik aile içi şiddetin önlenmesi konularının müfredat içine alınması kısa vadede hedeflenmektedir.

- Kadının sosyo-ekonomik konumunun güçlendirilmesine yönelik düzenlemeleri yapmak ve uygulanmasını sağlamak,

- . MEB burslarından kız çocuklarının daha fazla yararlanması için düzenleme yapılması, Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda vurgulandığı gibi, orta öğretime erişimdeki cinsiyet eşitsizliğini ortadan kaldırmak amacıyla, var olan burs sisteminin, kız çocuklarının lehine yaygınlaştırılması kısa-orta-uzun vadede gerçekleştirmek,

- Kadının sosyo-ekonomik konumunun güçlendirilmesine yönelik düzenlemeleri yapmak ve uygulanmasını sağlamak,

- Gerek okul öncesi gerekse temel öğretimde toplumsal cinsiyet duyarlılığının gözetilmesi ve bu duyarlılığın ders programlarında, yaşam becerileri kapsamında verilmesi kısa-orta-uzun vadede hedeflenmektedir.

- Kız çocuklarını eğitime kazandırmak için yatılı- pansiyonlu hizmetler sağlamakla birlikte ekonomik ve sosyal destek sağlanması uzun vadede hedeflenmektedir.

- Makul ücret karşılığında yaşlı, özürlü ve çocuk bakım hizmetlerini sunacak bakım evleri ve kreşlerin sayısının artırılması için kamu ve özel sektör desteğinin sağlanması uzun vadede hedeflenmektedir.
- Kadınlara yönelik istihdam garantili meslek edindirme kurslarının iş piyasasında ihtiyaç duyulan alanlarda çeşitlendirilerek artırılması uzun vadede hedeflenmektedir.
- Kadın öğretmenlerin ve eğitimcilerin, MEB'in her düzeyinde eğitim yöneticisi konumlarına getirilmesini sağlayacak özendirme ve düzenlemelerin yapılması uzun vadede hedeflenmektedir.

MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI

Yapılan Çalışmalar:

- Vatani hizmetlerini yerine getirmekte olan erbaş ve erlere yönelik olarak; kız çocuklarının eğitimi, kadınların istihdama ve karar mekanizmalarına katılımı, kadına karşı şiddet ve töre cinayetleri gibi alanları da kapsayacak şekilde “Kadının İnsan hakları ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği” konuları Genelkurmay Başkanlığı tarafından yayımlanan “TSK Müşterek Yurt Sevgisi Eğitimi Kitabı”nın ilgili bölümlerine dahil edilmiştir.
- Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı tarafından Türkiye Radyo Televizyon Kurumu'na “Yere Batsın Böyle Töre”, “Aydınlığa Bir Adım”, “Çağdaş Köle”, “Dikkat Şiddet Bulaşıcıdır”, “Yurttaş Olma Hakkı”, “Baş Belası Başlık” konu başlıklarında hazırlanan altı adet kısa süreli film “Yurt Sevgisi Eğitimi” kapsamında erbaş ve erlere izlettirilmektedir.
- Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı ile koordineli olarak “Töre için cinayet suçtur”, “Kadına karşı şiddet suçtur”, “Tecavüz ve cinsel taciz suçtur” ve “Kız çocukları okutulmalıdır” konularında hazırlanan ve TSK bünyesinde dağıtımı yapılan afişlerin erbaş ve erlerin gazino, okuma salonu, dinlenme salonu vb toplu buldukları yerlerde sergilenmesi devam etmektedir.
- Kadının insan hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularındaki anılan eğitimler, her celp döneminde yeni gelen erbaş ve erlere uygulanarak tekrar edilmektedir.

YEREL YÖNETİMLER

Aksaray İli Taşpınar Belediye Başkanlığı

Yapılan Çalışmalar:

- Belediye tarafından insanların toplu olarak buldukları ortamlarda (dini ve milli bayramlar, nişan- düğün gibi merasimler, zaman zaman yapılan toplantılar) kadına yönelik şiddet ve töre/ namus cinayetleri ilgili aydınlatıcı ve uyarıcı bilgiler verilmiştir.

Bayburt İli Çayır yolu Belediye Başkanlığı

Yapılan Çalışmalar:

- Belediye tarafından kadına yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin broşürler hazırlanarak halka açık alanlarda dağıtımı sağlanmıştır.

İstanbul İli Güngören Belediye Başkanlığı

Yapılan Çalışmalar:

- Aile Danışma Merkezinde aile içi şiddete uğrayan kadınların ve çocukların hem hukuki hem de psikolojik sorunlarıyla ilgilenilmiştir.
- Kadınların özgüven kazanmaları ve meslek edinmelerini amaçlayan kurslar açılmıştır.
- Belediye bünyesinde faaliyete geçen Merkezde; kadınların kendi ürettikleri ürünleri satarak, özgüven kazanmaları ve ekonomik kaynak sağlamaları amaçlanmıştır.
- Kadın ve Gençlik Merkezinde sosyal ve sportif faaliyetlere yer verilmektedir.

Planlanan Çalışmalar:

- Her ay Kadın Eğitimi Seminerleri düzenlenmesi planlanmıştır.

İstanbul İli Üsküdar Belediye Başkanlığı

Yapılan Çalışmalar:

- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ile ilgili sivil toplum kuruluşlarının verdiği hizmetler değerlendirilmiştir.
- Üsküdar Belediyesi ile Huzur Ocağı Derneğinin ortaklaşa yürüttükleri Proje kapsamında açılan Kadın Sığınmaevi faaliyetlerine devam etmektedir. Söz konusu sığınmaevinde ihtiyaç sahibi kadınlara barınma hizmeti sunulmakta olup, ayrıca psikolojik destek sağlanmaktadır. Okul, kreş, sosyal yardımlar ve yeşil kart gibi olanaklar belirlenen kişilere sağlanmaktadır.
- Mart 2009-Haziran 2009 dönemi içerisinde kadın sığınma evinden toplam 51 kadın yararlanmıştır.
- Kadınlara yönelik el becerilerini geliştirici kurslar açılmıştır.
- Ailelere yönelik olarak danışmanlık hizmeti sunulmaktadır.

Planlanan Çalışmalar:

- Aile içi şiddet, geçimsizlik, evden kaçma, töre cinayeti gibi tehditler altında bulunan daha çok sayıdaki kadına ulaşma ve sığınmaevlerinin sayısının artırılması planlanmaktadır.

Kayseri İli Pazarören Belediye Başkanlığı

Yapılan Çalışmalar:

- Belediye tarafından diğer kurumlardan temin edilen konuyla ilgili broşürler ve diğer tanıtıcı materyaller bina içindeki uygun yerlere asılmıştır.
- Personele konuyla ilgili bilgilendirme yapılmıştır.

ÜNİVERSİTELER

CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ

Yapılan Çalışmalar:

- 8 Mart 2009 tarihinde "Şiddetle Baş Etme Yolları" isimli konferans Sivas Ceza İnfaz Kurumu'nda Yrd.Doç.Dr.Handan Güler tarafından verilmiştir.
- "Sexual harassment of nurses by patients in hospitals in Turkey, International Conference On Workplace Violence In The Health Sector" ve "Bir Üniversite Hastanesinde Çalışan Kadın Hekimlerin Hasta ve Yakınları Tarafından Cinsel Tacize Uğrama Durumlarının Belirlenmesi" isimli tam metin sözel bildiriler yayınlanmıştır.

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

Yapılan Çalışmalar:

- TRT Bölge Radyosu işbirliği ile toplumu ve aileleri şiddet, kadın ve çocukların istismarı, suç içerik tutumlar hakkında bilgilendirme çalışmalarına devam edilmiştir. Ancak TRT bölge yayınlarının süresinin azaltılıp ortak merkezi yayın süresinin artırılmasının eğitici-bilgilendirici çalışmaları olumsuz etkilediği belirtilmiştir.
- Emniyet Müdürlüğü'nün ilgili birim çalışanlarına ve yöneticilerine öfke kontrolü, stresle başa çıkma ve şiddeti engellemeye yönelik model davranışlar hakkında eğitim çalışmalarına devam edilmiştir.
- Özürlülük ve Şiddete Maruz Kalma ile ilgili bir araştırma projesi başlatılmış, aileler ve öğretmenler üzerinden şiddet-istismar-özgürlük ilişkisini konu edinen nitel yöntemli bir çalışma yürütülmeye başlamıştır.
- Boşanma, boşanmaya neden olan aile içi şiddet ve çatışmalar ile risk altında kalan çocukların yaygınlık ve problemlerini konu edinen bir yüksek lisans tez çalışması sürdürülmüştür.
- Aday öğretmen eğitim programlarında görev alınarak konu ile ilgili içerik ve öğretmenlerin toplumu eğitici çalışmalar yürütmelerine yönelik formatörlük anlayışı geliştirilmeye çalışılmıştır.
- Mardin ilinde meydana gelen üzücü katliamla ilgili incelemek ve görüş alışverişinde bulunmak üzere eğitim bilimleri bölümünde görevli bir öğretim elemanı bölgede inceleme ve görüşmelerde bulunmuştur.
- Milli Eğitim Müdürlüğü ile koordinasyon ile aile eğitim çalışmaları düzenli olarak yürütülmüştür. Dönem içinde özellikle katılımı artırmak amacıyla hafta sonları olacak şekilde şiddet, çocuk eğitimi ve gelişimi, cinsiyet eşitliği ile ilgili gözlenen problemleri azaltmaya yönelik eğitim çalışmaları koordine edilecektir.
-

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ

Hukuk Fakültesi

Yapılan Çalışmalar:

- Hukuk Fakültesi son sınıf dersleri arasında "Ulusal Yasalarda ve Uluslararası Sözleşmelerde Kadın Hukuku" dersi yer almaktadır. Beş yıldır okutulmakta olan "Kadın Hukuku" ders içeriğinde 4320 sayılı Kanun ve uygulamasına önemle yer verilmektedir. Amaç, geleceğin

uygulamacıları olacak hukuk öğrencilerinin ülkemizin başta gelen sorunlarından biri olan "kadına yönelik şiddet" konusunda farkındalık kazanmaları; yasal düzenlemeler ve uygulamada karşılaşılan aksaklıklar konusunda bilgi sahibi olmalarıdır.

- Bu kapsamda:

- *BM Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Bildirge*
- *Avrupa Konseyinde Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Amacıyla Yapılan Çalışmalar*
- *Avrupa Komisyonu'nun "İşyerinde Kadın ve Erkeklerin Onurunun Korunması Hakkında 27.11.1991 tarihli Tavsiye Kararı"*
- *AB Daphne Programı (kadına yönelik şiddeti önleme projeleri)*
- *4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun; Başbakanlık Genelgesi ve ilgili Yönetmelik*
- *Toplumsal cinsiyet eşitliği*
- *İş Kanununda " iş yerinde cinsel tacizin önlenmesine" ilişkin düzenleme;*
- *TCK'da aile içi kadına (eşe) yönelik şiddetin suç olarak kabul edildiği maddeler;*
- *Adli Tıp Kurumunun uygulamalarında görülen aksaklıklar,*
- *Yargı sürecinin önemi, kolluk kuvvetlerine ve Aile Mahkemesi Hakimleriyle Savcılara meslek içi eğitim verilmesinin gerekliliği*

konuları ele alınmaktadır.

DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR

Özel BJK Anadolu Lisesi

Yapılan Çalışmalar

- "Kadına ve Çocuğa Yönelik Aile İçi Şiddetin Önlenmesi" konusunda 18 öğrenci, 3 danışman öğretmen ve T.Ü.K.D, İstanbul Kadın Kuruluşları Birliği'den katılımcıların rehberliğinde hazırlık çalışmaları yapılmıştır.
  - Yapılan etkinlik çerçevesinde hazırlanan sunum 9 Mart ve 23 Mart 2009 tarihinde okul öğrencilerine; 14 Nisan 2009'da da BJK Koleji velilerine sunulmuştur.
  - Beşiktaş İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün onayı ile
    - 6 Mayıs 2009'da İsmail Tarman İ.Ö.Okulu'nda 300 öğrenci ve 25 veliye,
    - 13 Mayıs 2009'da Hasan Ali Yücel İ.Ö.Okulu'nda 200 öğrenciye,
    - 14 Mayıs 2009'da Lütfi Banat İ.Ö.Okulu'nda 150 öğrenciye,
- Özel BJK Anadolu Lisesi öğrencileri tarafından sunum yapılmıştır.
- Sunumları takiben T.U.K.D Hukuk Komisyonu üyeleri tarafından aile içi şiddet, kadın ve çocuk hakları üzerine soru-cevap şeklinde çalışmalar yapılmıştır.

İstanbul Kadın Kuruluşları Birliği

Yapılan Çalışmalar

- İKKB, üyesi olan kuruluşlarıyla Kasım 2008 tarihinden itibaren hukukçu, psikolog, sosyal hizmet uzmanları ile birlikte İstanbul'un çeşitli ilçe ve beldelerinde bilgilendirme, şiddet konusunda farkındalık yaratma ve gerektiğinde yargı sürecinde destek verme etkinliklerini sürdürmektedir.
- 4320 sayılı Kanu'nu anlatmak, şiddetin önlenmesine destek olmak amacıyla İKKB olarak gerçekleştirilen etkinlikler:
  - 25 Kasım 2008 tarihinde Türk Üniversiteli Kadınlar Derneği -İKKB işbirliğinde Kuştepe Kültür Merkezinde,
  - 23 Aralık 2008 tarihinde İKKB, Türkiye Soroptimist Kulüpleri Federasyonu ile birlikte Kağıthane Halk Eğitim Merkezinde;
  - 13 Ocak 2009 tarihinde İKKB, Sarıyer Kent Konseyi ile birlikte Sarıyer Kültür Merkezinde;
  - 20 Ocak 2009 tarihinde İKKB, Türk Kadınlar Birliği İstanbul Şubesi ile birlikte Mimar Sinan İlköğretim Okulunda;
  - 22 Ocak 2009 tarihinde İKKB, Türk Kadınlar Birliği Kadıköy Şubesi ile birlikte Ümraniye Halk Eğitim Merkezinde;
  - 17 Şubat 2009 tarihinde İKKB, İP Öncü Kadın ile birlikte Maltepe Belediyesi Kültür Merkezinde;
  - 28 Şubat 2009 tarihinde Bakırköy Kadın Meclisi ile birlikte Yunus Emre Kültür Merkezinde;
  - 8 Mart 2009 tarihinde Doğuş Üniversitesinde;
  - 10 Mart 2009 tarihinde Fatih Kız Liseliler ve ÇYDD Fatih Şubesi ile birlikte Fatih Kız Lisesinde;
  - 17 Mart 2009 tarihinde TKB İstanbul Şb. ile birlikte Gaziosmanpaşa Prof. Dr. Gazi Yaşargil İlköğretim Okulu velilerine;

- 18 Mart 2009 tarihinde Beşiktaş Koleji velilerine; 24 Mart 2009 tarihinde Kağıthane Cumhuriyet Halk Evinde;
- 30 Mart 2009 tarihinde Ümraniye Halk Eğitim Merkezinde okuma yazma ve meslek edindirme kursiyerlerine;
- 7 Nisan 2009 tarihinde Ümraniye Zahide Zehra İlköğretim Okulu velilerine;
- 28 Nisan 2009 tarihinde Maltepe Cumhuriyet Halk Evinde yapılmıştır.

- Yukarıda belirtilen etkinliklere yaklaşık 3500 kişi katılmıştır.

- Okullarda yapılan etkinliklere öğrenci velisi olarak erkekler de katılmışlardır.

- Katılımcılara hukukçu, psikolog, sosyal hizmet uzmanları ve ALO ŞİDDET HATTI (0212 656 9696) koordinatörü tarafından konuyla ilgili bilgi verilmiştir. İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezinin hazırladığı broşürler dağıtılmıştır. Aile içi şiddete uğradığını ve ne yapması gerektiğini soranlara hukuki süreçte destek verilmek üzere Baro Adli Yardım bürosuna yönlendirilmiştir.

- İKKB yukarıda özetle açıkladığı projesini hem okullarda hem de Halk Eğitim Merkezlerinde sürdürmektedir.